

HÉTKÖZNAPI VARÁZSLATOK

Pedagógiai Program

2022.

Legitimációs előlap

Intézmény OM azonosítója: 200818	Készítette: Óvodavezető Ph
Legitimációs eljárás	
Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület a 2011. évi CXCV. tv. 26. § (1), 70. § (2) a) és (3) bekezdésében biztosított döntési hatáskörében a 6/2022.(VIII.30) határozatszámom elfogadta. Nevelőtestület nevében: Óvodavezető helyettes	Az Nkt. 72. § (5) a) bekezdése alapján a Pedagógiai Programot a szülői szervezet megismerte és támogatja annak megvalósítását. Szülői Szervezet elnöke A nevelőmunkát segítő alkalmazottak a Pedagógiai Program tartalmáról a tájékoztatást megkapták Nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében Pedagógiai asszisztens
A Pedagógiai Programot 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) bekezdése alapján az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte szakmai javaslatait megtette. A szakmai munkaközösség nevében: Szakmai munkaközösség vezető	
A 20/2012. (VIII.31.) Emmi rendelet 128.§ (6) bek. alapján az egészségügyi szolgálat véleményezte. egészségügyi szolgálat Ph	

A Pedagógiai Program megvalósítása Nyáregyháza Nagyközség Önkormányzatára többletkötelezettséget jelent a „Kiemelt figyelmet igénylő gyermek” című fejezetben a „Sajátos nevelési igényű gyermek” és a „Diabéteszes gyermekek óvodai ellátása” tekintetében szükséges technikai és személyi feltételek biztosítása miatt. A szükséges fedezet tervezéséhez a fenntartó az Nkt. 25. § (4) bekezdése felhatalmazása alapján egyetértését adja és a költségeket szükség szerint az intézmény mindenkor költségvetésében biztosítja. Fenntartói határozat száma: Fenntartó nevében: Polgármester	
Pedagógiai Programot az óvoda vezetője döntési hatáskörében Nkt. 26. § (1) bek. alapján jóváhagyta. Óvodavezető Ph	
A dokumentum jellege a 20/2012. EMMI rendelet 82. § (3) bekezdése alapján: Nyilvános. Megtalálható: www.nyaregyhazaovoda.webnode.hu	Érvényes és hatályos: 2022. október 1. A kihirdetés napjától visszavonásig.
Verziószám: 1/2022.	Készült: 2 eredeti példányban Iktatószám: SZ-13/2022.

Tartalom

1	A Pedagógiai Programot meghatározó jogszabályok.....	5
2	Az intézmény általános jellemzői.....	6
3	Pedagógiai programunk szakmai koncepciója	8
4	Pedagógiai alapelveink.....	11
5	Gyermekképünk, óvodaképünk.....	12
6	Az óvodai nevelésünk feladatai.....	13
7	Az óvodai élet megszervezésének elvei intézményünkben.....	15
8	Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógusok feladatai	23
8.1	A játék	23
8.2	Anyanyelvi nevelés	25
8.3	Verselés, mesélés	26
8.4	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	28
8.5	Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka	30
8.6	Mozgás	31
8.7	A külső világ tevékeny megismerése	33
8.8	Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	39
8.9	Munka jellegű tevékenységek	42
8.10	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	45
9	Iskolára való alkalmasság, óvoda - iskola átmenet	46
9.1	Az iskolára való alkalmasság	46
9.2	Óvoda-iskola átmenet.....	47
10	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére	48
11	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	52
11.1	A migrációs populáció integrációja.....	53
12	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek.....	53
12.1	A különleges bánásmódot igénylő gyermek típusai:.....	53
12.2	Sajátos nevelési igényű gyermek	54
12.3	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.....	55
12.4	Kiemelten tehetséges gyermekek	55
12.5	Diabéteszes gyermekek óvodai ellátása	56
13	Gyermekvédelmi feladataink	56
14	Óvodai ünnepek, megemlékezések	58
15	Az óvoda szolgáltatásai	59
16	Óvodánk ellenőrzési terve - értékelési rendszere	59
17	Legitimációs záradék.....	60
18	Melléklet - Egészségfejlesztési Program.....	61

1 A Pedagógiai Programot meghatározó jogszabályok

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- A Nyáregyházi Napsugár Óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Nevelőtestületünk mottója:

” A gyermek az öröm, a reménység. Gyöngé testében van valami világi, ártatlan lelkében van valami égi, egész kedves valója olyan nekünk, mint a tavaszi vetés: ígéret és gyönyörűség.”

Gárdonyi Géza

2 Az intézmény általános jellemzői

Az óvoda adatai

Név: Nyáregyházi Napsugár Óvoda
Cím: 2723 Nyáregyháza
Ady Endre út 1/A
Telefon: 06 29 490-015, 0629 788-490
E-mail: ovoda@nyaregyhaza.hu
Csoportok száma: 4 csoport
Fenntartója: Nyáregyháza Nagyközség Önkormányzata
Címe: 2723 Nyáregyháza, Nyáry Pál út 35.
Székhely: 2723 Nyáregyháza, Ady Endre út 1/A.

Tagintézmény: Nyáregyházi Napsugár Óvoda Tagóvodája
Címe: 2723 Nyáregyháza Jókai út 1.
Telefon: 06 29 490 209
E-mail: felsosi.ovi@gmail.com
Csoportok száma: 2 csoport

Helyzetkép

Szociokulturális környezet

Nyáregyháza Budapesttől keleti irányban 50 km-re, a monori kistérség déli részén, helyezkedik el. Több település részre osztható: Alsó-, és Felső-Nyáregyháza, Károlyitelep, Szentimretelep és Kossuthtelep. A központi településrész Alsó-Nyáregyháza, itt működnek a főbb intézmények (Polgármesteri Hivatal, általános iskola, óvoda, egészségügyi intézmények, stb...).

A lakónépesség száma megközelítőleg 4000 fő. A nemzeti kisebbségek száma elenyésző. A felnőtt lakosság nagy része ingázik a munkahelyére.

A nagyközség az utóbbi években ugrásszerű fejlődésen ment keresztül (utak, közintézmények megújulása, bővítése, egyéb építkezések, stb...) ennek következtében számos fiatal család telepedett le Nyáregyházán.

Óvodáink története, múltja

Nyáregyházi Napsugár Óvoda

1945. július 15-én kezdte meg működését az időszakos napközi otthon a jelenlegi Diófasor utcában. Ez a napközi otthon inkább gyermekmegőrzőre hasonlított, mivel a gyermekek csak addig voltak itt, amíg a szüleik a földeken dolgoztak. Télen a napközi otthon leginkább szünetelt. A berendezés, játékkészlet minimális, saját készítésű volt. 1959. novemberétől lesz állandó működésű. 1964-ben az óvoda a „Manno” kastélyba költözik, melyben

három termet és egy főzőhelységet alakítanak ki. 1965-ben 60 főre emelkedik a létszám, abban az időben az óvónők házról házra jártak, hogy a családok engedjék kisgyermeküket óvodába. Ez az állapot, csak később, 1970-71-ben, a gyermekgondozási segély (GYES) bevezetésével változott meg. 1973-ban az épületet korszerűsítik (bevezetik a vizet, központi fűtést és modernizálják a konyhát).

Három csoportban négy óvónő (köztük egy vezető óvónő) és három dajka látta el az óvodai teendőket. Időközben az óvodákat önálló intézménnyé nyilvánították, a hivatalos neve Óvodai Intézmény Nyáregyháza. Konyhája főző konyhából melegítő konyhává alakult át.

1990-ben a rendszerváltás után a Nyáregyháza község levált a Pilisi Nagyközségi Közös Tanácsról és a létrejött új önkormányzati struktúrában Nyáregyháza is a függetlenség útjára lépett. Így az óvoda fenntartói hatáskörét is átveszi. Az intézmény gazdasági téren részben önálló. A csoportok létszámai messze felülmúlták a megszabott 20-25 főt.

1999. szeptember 1-én, az oktatási nevelési intézményeket ÁMK-ba szervezték át, mely 2006. augusztus 1-én megszűnt az óvoda neve Napsugár Óvoda Nyáregyháza. 2015-től az óvoda neve Nyáregyházi Napsugár Óvoda lett.

2006. karácsonytól az óvoda az Ady Endre út 1/A – ban működött tovább egy újonnan épült négy csoportos épületben. A földszinten négy csoportszoba, a hozzájuk tartozó mosdókkal, öltözőkkel, melegítő konyha, orvosi szoba, iroda, öltöző és raktárhelység található. Az emeleten tornaszoba, fejlesztőszoba, és mosó-, vasaló helység kapott helyet.

2009-ben TÁMOP pályázat keretében szabvány szerinti udvari játékok lettek telepítve.

2010. szeptemberétől a homogén csoportokat vegyes életkorú csoportforma váltja fel.

2012. szeptemberétől a Képviselő-testület engedélyezte a negyedik csoport beindítását.

2013-ban a nevelőtestület elkészítette a saját helyi nevelési programját, melynek címe „Hétköznapi varázslatok”, amely a 2014-es nevelési évtől került bevezetésre.

Tapasztalataink azt igazolják, hogy ez egy jól kidolgozott, a helyi sajátosságokhoz alkalmazkodó, alaposan megtervezett és jól megvalósítható program, mellyel óvodánk színvonalas nevelési lehetőséget biztosít a hozzánk járó gyermekeknek.

2017-ben országos méretű összefogással az óvoda udvarán megépült az Ökovi Falu.

2020-ban a Magyar Falu Program pályázat keretében nagyszabású felújítás valósult meg (tető, modern konyha, belső burkolatok, radiátorok, világítótestek teljeskörű cseréje, stb...).

Nyáregyházi Napsugár Óvoda Tagóvodája

Felső-Nyáregyházán 1949-ben létesítettek napközi otthonos óvodát, mely abban az időben a gyermekmegőrzést szolgálta.

1968. szeptemberében az óvoda - vegyes csoporttal - a településen kívül Leiden Károly kastélyában kapott helyett, ahol iskola is működött.

1975-ben két óvónő munkáját egy dajka és egy konyhai dolgozó segítette.

A kastély állaga megromlott, így az önkormányzat értékesítette az épületet.

2002-től egy új, 2 csoportos óvodában folytatta működését, mely Felső-Nyáregyháza központjában helyezkedik el.

2009-ben TÁMOP pályázat keretében szabvány szerinti udvari játékok lettek telepítve. Az óvoda szép, árnyékos udvarral rendelkezik, családi környezetben fogadja a gyermekeket.

2021-ben kezdődött az épület teljes felújítása és bővítése (mozgáskorlátozott mosdók, tornaszoba, fejlesztő szoba, mosókonyha, vezetői iroda, stb...).

3 Pedagógiai programunk szakmai koncepciója

Intézményünk 1999. óta a Chrappán Magdolna-Fábián Katalin által kidolgozott, Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programmal dolgozik. Tekintettel arra, hogy e program szemlélete, gyakorlata (gyermekközpontú, nevelésközpontú tevékenységközpontú) óvodánkban, teljes mértékben bevált, továbbra is alapnak tekintjük.

Pedagógusaink 2009-ben, a TÁMOP 3.1.4-08/01-2009-0021 pályázat segítségével, lehetőséget kaptak arra, hogy a kompetencia alapú óvodai programcsomag bevezetését és gyakorlati alkalmazását elsajátítsák. Úgy véltük, hogy ez a program, olyan innovatív, hasznos és haladó alapelveket, célokat, feladatokat stb. tartalmazott, amelyek révén szemléletváltás következett be a nevelés minden területén.

A programok összevetése során kiderült, hogy nem tartalmaztak egymásnak ellentmondó eltéréseket, hasonlóságokat viszont nagy számban, ami a szemléletmódot, alapelveket, célokat, módszereket, eszközöket, stb. illeti. Lényegében a két programban olyan elemek találhatók, amelyek hatékonyan kiegészítették egymást.

Nevelőtestületünk szerint, a két program ötvöztetésével, a helyi sajátosságokhoz alkalmazkodva, lehetőséget teremtettünk óvodánk még színvonalasabb szakmai működésére.

2017/18-as nevelési évtől, az eddigi szakmai koncepciónkat kiegészíti a környezettudatos szemléletű óvodai nevelés. Ennek oka, hogy minél inkább szeretnénk megfelelni a kor társadalmi követelményeinek. A pedagógusok tudják és fontosnak tartják azokat a szemléletváltozásokat, melyekkel a jövő építését, szebbé és egészségesebbé, tisztábbá tételét készítik elő. Napjainkban a környezettudatos szemlélet alakítása, a természet fenntarthatóságának kérdésköre kiemelt jelentőséggel bír.

Az életünk minőségét, az egészségi állapotunkat jelentősen befolyásolja a bennünket körülvevő természeti és társadalmi környezetünk állapota. A civilizáció, a technikai vívmányok sokasága kényelmesebbé tette az emberek életét, azonban tönkretették a Föld természeti kincseit.

Napjainkban egy olyan új nemzedéknek kell felnőnie, amely szakít a rombolással és környezettudatos életmódot, szokásrendszert kell, hogy kialakítson. Legyen fontos számára a természet tisztelete, szeretete és védelme. Mindazt az értéket és szépséget, amit évmilliókon át a természet ránk hagyott, feladatunk megőrizni és védeni. Eközben kötelességünk fejlődni, az életünket jobbra tenni, a környezetünk védelmét, és másokért érzett felelősségünket egyszerre megvalósítani. Ez a fenntartható fejlődés. Erre ebben az életkorban kell megtanítani gyermekeinket, hogy felnőttként környezetükért felelős emberekké váljanak. Az érzelmi nevelés során arra kell törekedni, hogy megmutassuk a gyermekek számára környezetünk azon értékeit, melyek birtokában képesek lesznek érzelmileg egészségesebb életet élni.

A környezeti nevelés óvodai feladata a környezettel való együttélésre nevelés, a környezetkultúra közvetítése, átadása, mely magában foglalja a környezet tényleges védelmét, ezen keresztül a teljes személyiség fejlesztését.

Ezt felismerve, óvodánk pedagógusai nyitottak az új pedagógiai módszerek elsajátítására, alkalmazására, az innovatív törekvések megvalósítására, melyet nevelési programunkba beépítettünk. Az országban elsőként, a központi óvoda udvarán felépült az ÖkoviFalu, mely „jó gyakorlatot” mutat az ország többi óvodája, a gyermekek, a pedagógusok és a szülők felé.

Nevelőtestületünk úgy döntött, hogy továbbra is az évszakokon alapuló éves terveket alkalmazzuk. A Programunk tartalmát minden pedagógus egyéni elképzelése szerint dolgozhatja fel és építheti be nevelő-fejlesztő munkájába. Ezáltal megőrizhető a pedagógiai szabadság, kreativitás, rugalmasság, spontaneitás és nem utolsósorban a helyi sajátosságokhoz, adott lehetőségekhez való alkalmazkodás. A témák megvalósításánál törekszünk a komplexitásra és egy-egy nagyobb témakör vagy ünnep feldolgozását lehetőleg projekt módszerrel valósítsuk meg. A külső világ tevékeny megismerése mellett szerepet kapnak a mese, a vers, a mozgásos tevékenységek, a barkácsolás, melyek nem korlátozódnak csak a csoportszobán belüli tevékenységekre. Fontos, hogy áthassa az óvodai élet egészét, célunk, hogy játékos feladatokkal becsalogassuk a gyermekeket a környezettudatosság világába, és 2,5-7 éves korosztályon keresztül a szülőket is megszólítsuk. A hangsúly az együttműködésen alapul.

Óvodánkban egy Szakmai Munkaközösség működik, melynek minden óvodapedagógus tagja. Célja, közös szemlélet kialakítása, szakmai célkitűzések, tervek megvalósítása és a pedagógiai munka színvonalának megőrzése, ill. fejlesztése (külső-belső továbbképzések). Kiemelt feladata a felmérések eredményeinek (egyéni és csoportosan összesített) kiértékelése, elemzése (fél évente), az ezekre alapozott fejlesztési tervek kidolgozása, valamint a partneri igény és elégedettségmérés eredményeinek figyelemmel kísérése és szükséges korrekciós lehetőségek közös kiválasztása, megvalósítása.

Pedagógiai programunk garانتálja

A gyerekek számára:

A gyerekek számára önfélelt, boldog gyermekkört biztosítunk, amelyben:

- kedvük, igényeik, elképzeléseik, vágyaik szerint játszhatnak,
- kedvük, igényeik szerint mozoghatnak térben és időben,
- átélhetik a mesék, versek szárnyaló világát,
- a zenében, táncban átélhetik a hangzás, a szabad mozgás, az együttesség örömet,
- átérzhetik a hagyományok üzenetét,
- lehetőségük van bábozásra, dramatizálásra, ezekben érzelmeik, gondolataik kifejezésére,
- nap, mint nap változatos, gazdag ismereteket, élményeket szerezhhetnek önmagukról, a közösségről, a természeti, tárgyi és társadalmi környezetről, a természet szépségeiről, csodáiról, a számok, a mennyiségek birodalmáról stb.,
- játszva, közvetlenül tevékenykedve tanulhatnak egymástól és a felnőttektől,
- sajátos érdeklődésük, igényeik szerint vizsgálódhatnak, fedezhetik fel a környező világot,
- a kérdéseiket, gondolataikat, vágyaikat bátran, nyíltan megfogalmazhatják,
- a problémahelyzeteket számos megoldással oldhatják meg elképzeléseik, kreativitásuk szerint.

A szülők számára:

Programunk megvalósítása során a szülők biztosítékot kapnak arra vonatkozóan, hogy a program középpontjában a gyermekük áll,

- boldog gyermekkört kívánjuk biztosítani,
- a program alkalmazása eredményeként a gyermekük az iskolára alkalmas lesz,
- gyermekük komplex képességei fejlődnek,
- figyelembe vesszük a gyermeke egyéni és életkori sajátosságait,
- értékeljük gyermeke azon tulajdonságát, amelyek csak rá jellemzőek,
- gyermekének megtanítjuk értékelni és elfogadni a másik gyermek másságát is,
- gyermeke számára olyan tudástartalmat adunk át, amelyek megalapozzák - az iskolai tanuláshoz szükséges készségeket, képességeket,
- gyermekének olyan értékeket (hagyományőrzés, hagyományápolás, a magyar anyanyelv, népdal, mese- és mondavilág, tisztelet, szeretet, megbecsülés, elfogadás, a közösségben való együttélés) közvetítünk, amelyek örök érvényűek,
- a hangsúly a különböző módszerekkel történő egyéni fejlesztésen van,
- nevelésünk fő eszköze a szabad játék,
- plusz szolgáltatások nem terhelik meg a gyermeket,
- számukra nem jelent többletköltséget,
- a gyermekével való közös gyűjtőmunkát a közös élményfeldolgozás követi,
- az óvodával való együttműködésük szorosabbá válhat, fejlődhet,
- gyermekének több saját élményben, tapasztalatszerzésben lesz része,
- programunk figyelembe veszi a szülői igényeket, észrevételeiket is.

Az óvodapedagógusok számára lehetőséget ad

- az óvoda óvó-védő, nevelő, személyiségfejlesztő funkciójának új tartalommal való megtöltésére,
- az óvoda-iskola átmenet témakörének, az inkluzív pedagógia, a környezettudatos és egészséges életmódra nevelés, továbbá az erkölcsi és közösségi nevelés új tartalmú megközelítésére,
- a céltudatosabb, tervezettebb, hatékonyabb gondozó-, nevelő-, oktatómunka megélésére,
- a nevelési szintek (család, óvoda, iskola) összehangolt együttműködésére,
- saját kompetenciájának fejlesztésére (ismeret, tudás, attitűd),
- olyan beállítódás generálása, amely befogadóvá teszi az óvodapedagógiai új, innovatív pedagógiai jelenségei, történései iránt,
- olyan beállítódás generálása, amely a prevenció hatékonyságát hirdeti a korrekcióval szemben,
- a gyerekek differenciálási szintek, képességfajták (értelmi, szociális, testi, kommunikációs, verbális, nonverbális) szerinti fejlesztésére,
- a holisztikus látásmód kialakítására, mind a gyermek egész személyiségének fejlesztésére, mind a saját látásmódjának fejlesztése terén,
- a pedagógusokkal szemben támasztott, megváltozott követelmények és szerepek teljesítéséhez, betöltéséhez,
- a saját kulturális identitása megtartására,
- a szakmai elismerésre,
- az ön- és továbbképzésre,
- a pedagógiai, a módszertani szabadság megélésére,
- a pedagógiai innovációban való részvételre,
- a programban rejlő élmények és tapasztalatok szerzésére és megélésére,
- a kiégés szindrómájának elkerülésére.

A fenntartó számára:

- a fenntartása alatt működő óvoda alap- és speciális feladatait a továbbiakban teljesíteni tudja,
- a pedagógiai program alkalmazása a meglévő anyagi keret mellett megvalósítható,
- az óvoda alapító okiratának belső tartalma megmarad,
- a fenntartó bizonyosságot nyerhet a felől, hogy az általa fenntartott intézmény szakmailag minőségi munkát végez.

4 Pedagógiai alapelveink

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és az azzal összhangban lévő Pedagógiai Programunk egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy intézményünk szakmai önállósága, az óvodai nevelésünk sokszínűsége által megfeleljünk a társadalomnak és a gyermekek érdekeinek. Az ONOAP -nak megfelelően:

Óvodai nevelésünk célja

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Óvodai nevelésünk alapelvei

- Tervszerűség, tudatosság, következetesség.
- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- A nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiséghez igazodnak.
- Elfogadó, türelmes, empátikus, példaértékű nevelői attitűd.
- Közvetlen, cselekvő, tevékenységek általi nevelés megvalósítása.
- Játékosság előtérbe helyezése.
- Egyénre szabott bánásmód érvényesülése.
- Folyamatos, rendszeres együttműködés a szülővel, tiszteletben tartva a családi nevelés elsődlegességét.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (különleges bánásmódot igénylő gyermek, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek) fejlesztése.

5 Gyermekképünk, óvodaképünk

Gyermekkép

A nevelésünk középpontjában a gyermek áll, aki fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők hatásának következtében a gyermek sajátos, életkorként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

A gyermek legjellemzőbb tulajdonsága a nyitottság, az érdeklődés, a befogadás, a tudni akarás és az önmegvalósítás. Ezt ismerve, óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretet teljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Célunk testileg, lelkileg, szociálisan egészséges, harmonikus személyiségek kialakulásának megalapozása.

Óvodakép

Az ONOAP szerint „az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család...az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépéséig”. Tehát az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Nevelési elveink megvalósításában szorosan együttműködünk a legközvetlenebb nevelési partnereinkkel, a családdal és az iskolával.

Óvodánk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Az óvodai nevelőmunkába, szükség szerint, bevonjuk a különböző társadalmi, közművelődési, egészségügyi, gazdasági és egyéb szervezetek képviselőit is.

6 Az óvodai nevelésünk feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, értékorientált erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényeinek alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, pihenés, a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- megfelelő szakemberek bevonásával- a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés és értékorientált közösségi nevelés

- Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.
- A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettel léghőz vegye körül.
- Mindezt szükséges, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék a gyermeket.
- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.
- Az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, megértésére, tiszteletére.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint pl.: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás és normarendszer megalapozását.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, hazaszeretet, és a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja. Tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (logopédus, gyógypedagógus stb.) közreműködésével.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az értelmi képességek: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség és a kreativitás fejlesztése.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

7 Az óvodai élet megszervezésének elvei intézményünkben

Személyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a törvény által előírt személyi feltételekkel a Pedagógiai Program célkitűzéseinek megvalósításához. Az óvodapedagógusok sokoldalú szakképzettsége, valamint szakmai elhivatottsága garancia a program célkitűzéseinek megvalósítására. Fejlődési, megújulási igényük folyamatos, ezért ismereteik, tapasztalataik bővítését rendszeresen külső-belső továbbképzések során valósítják meg.

A pedagógiai asszisztensek és a dajkák szakképzettek, a nevelést hatékonyan segítő partnerek, ebből kifolyólag fontos szerepet töltenek be minden csoport életében.

A nevelőmunka kulcsszereplői, az óvodapedagógusok, jelen vannak és aktívan közreműködnek a gyermekek személyiségfejlesztésében, a nevelés egész időtartamában. Úgy véljük, eredményes nevelés az óvodapedagógusi tevékenység, a pedagógiai asszisztens és a nevelő munkát közvetlenül segítő alkalmazottak összehangolt munkája révén valósítható meg.

A részképesség zavarokkal, a tanulásban akadályozott gyermekekkel szakképzett gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus kollégáink foglalkoznak. A nagycsoportosok logopédiai fejlesztését az intézményünkbe kijáró szakképzett logopédus valósítja meg.

Az SNI diagnózissal rendelkező gyermekek fejlesztését külső utazó konduktor és oligofrén pedagógusokkal biztosítjuk.

Humán erőforrásunk

Létszám: 21 fő

Óvodapedagógus: 11 fő, melyből 1 fő óvodavezető, 1 fő óvodavezető- helyettes,

1 fő tagóvoda- vezető,

Pedagógiai asszisztens: 2 fő

Dajka: 6 fő

Óvodatitkár: 1 fő

Karbantartó: 1 fő

Tárgyi feltételek

A két intézmény egységünk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltétellel és az eszköznormával. Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődésüket. Lehetővé teszi mozgás-és játékigényük kielégítését és meleg, barátságos, családi, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi őket körül. A gyermekek által használt tárgyi felszerelések számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelve kerültek elhelyezésre.

Az óvoda ugyanakkor egészséges és biztonságos munkakörnyezetet biztosít az óvoda dolgozóinak és lehetőséget teremt a szülők megfelelő fogadására.

Tárgyi feltételek óvodai egységekre lebontva

Nyáregyházi Napsugár Óvoda

Óvodánk esztétikusan berendezett, családi hangulatú. Az épület és udvara a korszerű feltételeknek és a jogszabályi előírásoknak megfelelő. Önálló tornaszobával rendelkezik. A játékkal való ellátottság magas szintű, melyek az önkormányzat, alapítvány, a szülők támogatásával, valamint pályázati forrásokból folyamatosan bővülnek.

2017. nyarán az óvoda udvarán országos méretű összefogással, önerőből, megépült az ÖkoviFalu, mely egy miniatürizált falu a gyermekek számára kis utakkal, házikókkal. Az utak mentén jelzőtáblák lettek elhelyezve, melyek lehetővé teszik a gyermekek számára a biztonságos közlekedést, melyet kismotor és roller mellett mini Tesla autókkal is megtehetnek. A mini szélturbina annyi áramot termel, mely ellátja a kisautókat a

működésükhöz szükséges energiával. A megújuló energiaforrás előnye, hogy semmilyen káros anyag kibocsájtással nem jár és nem szennyezi a levegőt. Az ÖkoviFalu különlegessége az, hogy minden újrahasznosított anyagból készült, ezáltal tükrözi az óvoda dolgozóinak környezettudatos gondolkodását. A környezettudatosságra nevelés útmutatás a gyermekek számára egy természetet és élővilágot védő életmód kialakítására.

A környezettudatos szemlélet kialakítását korai gyermekkorban kell elkezdeni, hogy természetessé váljon számukra a környezet védelme, szeretete, az egészséges életmód, a természet tisztelete, az állatok védelme, a szelektív hulladékgyűjtés, az energia takarékoskossága és az ivóvíz értéke.

Az udvaron már meglévő és az idén telepített növények lehetővé teszik, hogy a gyermekek közvetlen megtapasztalás útján ismerjék meg a madarak és rovarok élőhelyeit, szeressék és gondozzák őket. Az óvoda minden csapja víztakarékos szűrővel lett ellátva, a tornaszoba pedig az országban elsőként hő és hangszigetelést kapott. A két terasz és a tornaszoba ütés csillapító gumiburkolattal lett ellátva.

Az óvoda épületének panoráma ablakain keresztül természetes fény világítja meg a csoportszobákat, folyosót, ezzel is biztosítjuk a gyermek és felnőttek energiatakarékos életszemléletét. Az ÖkoviFalu kisházain napelem imitáció lett elhelyezve, az óvoda tetején viszont igazi napelem lesz, mely kiváltja a teljes áramfogyasztást.

Nyáregyházi Napsugár Óvoda Tagóvodája

Az óvoda családias hangulatú, esztétikusan berendezett, két csoportszobával, tágas gyermeköltözővel, mosdókkal és tálaló konyhával rendelkezik.

Játékeszközei gazdagok, változatosak, melyek biztosítják a gyermekek személyiségfejlődését.

A program színvonalas megvalósításához hozzájárulnak az udvar tudatosan megtervezett játékterei és szabványos mozgásfejlesztő eszközei. Rendelkezésre áll egy lebetonozott, közlekedési jelzésekkel ellátott terület, amelyen rollerezni, kerékpározni, motorozni lehet. A fennmaradó nagy, árnyas, füves területeken a gyermekek kedvükre, szabadon futkározhatnak. Az udvaron található mindkét csoport számára veteményes-, és virágos kert, valamint komposztáló. Madárbarát óvoda lévén, található egy madárfürdő, egy madáritató, valamint madáretetők és odúk. Az óvoda külső és belső dekorációi, lehetőség szerint, újrahasznosított anyagok felhasználásával készülnek. Mindezek hozzájárulnak az óvodás gyermekek környezettudatos neveléséhez.

Az óvodai élet megszervezése, a nevelés tervezése és időkeretei

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) komplex csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Mind a napi-, mind a heti rend elkészítése az óvodapedagógus feladata. Az egész nevelési évről érvényes, azaz szeptember 1-től a következő év augusztus 31-ig tart. Mindkettő megváltoztatható az év folyamán, amennyiben az évszakok váltakozása vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokolttá teszi.

A napirend tartalma és időkeretei

Az óvoda nyitvatartási ideje alatt, az óvodai élet minden csoportban gondosan megtervezett, megszervezett napirend szerint zajlik. A központi óvodában minden nap 6.00-17.00, a tagóvodában 6.30-17.00 óráig. A napirend tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Nem töredezett, nem szakaszos, nincs várakozás, vagy sürgetés, azaz nincs „holt idő”.

Figyelembe veszi a különböző korú és fejlettségű gyermekek szükségleteit, életkori sajátosságait, lehetővé teszi, hogy a gyermekek hosszú és összefüggő időt tölthessenek játékkal, tevékenykedéssel, tapasztalatszerzéssel (egyéni vagy kisebb-nagyobb csoportokban stb.)

A napirend összeállításánál fő szempont, a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, hogy mindenre jusson elég idő, szervezési és gondozási feladatok, szükségletek kielégítése, pl. étkezés, mosdóhasználat, öltözködés, mozgás, pihenés stb., játék, kötetlen és kötött foglalkozások lebonyolítására stb.

A heti rend tartalma és időkeretei

	Naponta (10-20')	Naponta (10-35')
Hétfő	Mindennapos mozgás Verselés-mesélés, Anyanyelvi nevelés	Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka
Kedd	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés, Anyanyelvi nevelés	Külső világ tevékeny megismerése (környezeti tartalmú tapasztalatok)
Szerda	Verselés, mesélés, Anyanyelvi nevelés	Mozgás
Csütörtök	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés, Anyanyelvi nevelés	Külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalmú tapasztalatok)
Péntek	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés, Anyanyelvi nevelés	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A táblázat kötelező jellegű tevékenységi formákat tartalmaz minden csoport számára, de a felsorolt tevékenységi területek a heti rendben való sorrendje csoportonként változó lehet.

A gyermekek igényeinek, képességeinek és az aktuálisan adódó lehetőségek figyelembevételével, nemcsak a komplex foglalkozások helyszínei, de természetesen az időkeretei is változtathatóak.

A nevelőmunka dokumentálása

Az óvodai nevelés tervezését, megvalósulását, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok rögzítik.

Az óvodapedagógusok feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- csoportnapló naprakész vezetése,
- éves nevelési munkaterv készítése,
- heti rend és napirend összeállítása,
- tematikus tervezés készítése (kétheti lebontásban),
- a nevelés-tanulás tervezése és értékelése (negyedéves lebontásban),
- felvételi és mulasztási napló naprakész vezetése,
- a gyermek fejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentumok vezetése (anamnézis, felmérőlapok, rajzok, szakértői vélemények, írásos feljegyzések a gyermekről, szülők tudomásulvételi nyilatkozatai, egyéni fejlesztési tervek stb.).

Az óvodapedagógusok rendszeresen használják az IKT eszközöket a pedagógiai tevékenységük során (csoportnaplók kitöltése, tervezetek írása, egyéb adminisztratív munka, tevékenység előkészítésénél és alatta, műsorokra való készülés, stb.).

Szülő, pedagógus és az intézménypartneri együttműködés, kapcsolattartás

Óvodánk helyi nevelési programja a gyermekek személyiségfejlesztését nem egyedül az óvodapedagógusokra és nevelőmunkát közvetlenül segítőkre alapozza. Feltételezzük a szoros és személyes együttműködést a szülőkkel, gondozókkal, a család egészével, a szülői közösséggel, a lakókörnyezettel, az önkormányzattal, az óvoda egészségügyi ellátását segítő szakemberekkel, az egyházzal, az iskolával és külső szakemberekkel.

Az eredményes együttműködés feltételeinek megteremtése érdekében a következő célkitűzéseink vannak:

A fenntartó és az óvoda kapcsolata

(Nyáregyháza Nagyközség Önkormányzata)

A fenntartónak telefon, levél, e-mail formájában szóbeli vagy írásos tájékoztatást nyújtunk. Kötelezően megküldjük a különböző statisztikai, pénzügyi-gazdálkodási, tanügy-igazgatási jelentéseinket, valamint a nevelő testület által elfogadott munkatervet, beszámolót és szabályzatokat.

A kapcsolattartás formái és módja:

- testületi, bizottsági üléseken való részvétel,
- polgármester tájékoztatása az óvodában történekről, feladatokról,
- a fenntartó által kiadott rendelkezés átvétele - annak végrehajtása céljából,
- ünnepélyeken, megemlékezéseken való részvétel;

Az intézmény és a fenntartó kapcsolata folyamatos, SZMSZ-ben meghatározott területekre terjedt ki. Kapcsolattartó az óvoda vezetősége.

Család és az óvoda kapcsolata

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, kiegészíti azt. A családdal együtt, összhangban formálhatjuk a gyermeki személyiséget az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A szülők által, csoportonként kiválasztott, szülői közösségi képviselők (SZK), rendszeresen konzultálnak és együttműködnek az óvoda vezetőségével, az óvodapedagógusokkal, valamint a többi szülővel. Figyelemmel kísérik az intézményben folyó pedagógiai-nevelő munkát, javaslataikkal, észrevételeikkel, ill. tevékenységeik által segítik és támogatják azt. A képviselő-testület által létrehozott "Környezettudatos Óvodáért" Közhasznú Alapítvány is hatékonyan hozzájárul az óvoda működési feltételeinek javításához, fejlesztéséhez, különböző programjainak megvalósításához.

A kapcsolattartás formái:

- beiratkozás,
- családlátogatás,
- befogadás a szülő jelenlétével,
- fogadóórák a szülőknek,

- szülői értekezletek (új szülőknek az óvodakezdést megelőzően, valamint évente min. két alkalommal),
- szülői közösségek kialakítása és működtetése (SZK),
- nyílt napok szervezése,
- közös óvodai programok, rendezvények családokkal,
- partneri igény- és elégedettség mérése.

Elvárások:

- Az óvodapedagógus tájékoztassa a szülőket az óvodában történekről, ugyanakkor ismerje meg a családok életmódját, a gyermek helyét a családban.
- A szülők kérését, javaslatait mindig vegye komolyan, reagáljon azokra, biztosítsa a folyamatosságot az óvodai és családi élet között.
- Gyermekük jól érezze magát az óvodában.
- Biztonságos, családi, szerető légkörben nevelkedjen.
- Gyermekük testi-lelki szükségletei maradéktalanul kielégítést nyerjenek.
- Gyermekük képességeinek kibontakoztatása és személyiségfejlődése biztosított legyen.
- Az óvoda dolgozóival, nevelőivel kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló együttműködés létrejöjjön.
- Megfelelő tájékoztatást kapjanak a gyermekük fejlődésével kapcsolatosan.
- Kialakuljon az életkornak megfelelő szokás- és szabályrendszer.
- A gyermekük tapasztalatokkal, élményekkel, ismeretekkel gazdagodjon, játékos formában.
- Szükség esetén megfelelő szakemberek segítsék a gyermekük egészséges fejlődését, előrehaladását.
 - Az óvoda szervezzen az intézményen belül és kívül tevékenységeket, programokat rendezvényeket.
 - Az óvodáskor végére képes legyen az iskolai elvárásoknak megfelelni.

Kapcsolattartók: óvoda vezetője és az óvodapedagógusok

Az iskola és az óvoda kapcsolata

Fontos a kölcsönös nyitottság, a folyamatos kapcsolattartás, egymás munkájának megismerése és tisztelete. Törekszünk arra, hogy a gyermekek zökkenőmentes iskolakezdése érdekében a tanítók, igény szerint, minél jobban tájékozódjanak óvodánk programjáról, megismerhessék az iskolába készülő gyermekeket, illetve megkapják a csoportok óvodapedagógusaitól a velük kapcsolatos információkat.

Elvárások:

- rendszeres óvoda- iskola kapcsolattartás a zökkenőmentes átmenet megvalósításáért,
- gyermekek fejlődésének nyomon- és után követése,
- közös programok, hospitálások szervezése a résztvevő intézményekkel.

A kapcsolattartás formái:

- tanítók látogatása az óvodába a leendő elsős gyermekek személyes megismerése céljából,
- óvodapedagógusok látogatása nyílt nap keretében az első osztályokba,
- partneri igény- és elégedettség mérése,
- óvodapedagógusok- tanítók közös megbeszélései, tapasztalatcserék stb.,
- a két intézmény közötti kölcsönös meghívások és látogatások (kiállítás, koncert, hagyományörzés).

Kapcsolattartók: iskolai kapcsolattartó óvodapedagógus, az óvodavezetősége

Kapcsolattartás a pedagógiai munkát segítő intézményekkel

Egészségügyi szolgáltató és az óvoda kapcsolata

Az egészségügyi ellátás: a gyermekorvos és a foglalkozás-egészségügyi üzemorvos együttes szolgáltatásából áll. A gyermekek évenkénti státuszvizsgálatát a védőnő végzi.

Kapcsolattartók: óvodavezető, tagóvoda vezető

A Kistérségi Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgálattal való kapcsolattartás

Az intézmény kapcsolatot tart a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében:

- a Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgálattal,
- a gyermekvédelmi gondoskodáshoz és a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó, a feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal (jegyző, gyámhatóság, gyámhivatal, rendőrség, ügyészség),
- utazó szociálpedagógus munkatárs.

A kapcsolattartás formái, lehetséges módjai:

- esetjelzés,
- esetmegbeszélés,
- előadásokon, rendezvényeken való részvétel.

Kapcsolattartók: óvodavezető, tagóvoda vezető, az óvoda gyermekvédelmi felelősei

Pedagógiai szakszolgálatok és az óvoda kapcsolata

A nevelési év során, ha a gyermeknél felmerül az értelmi fejlettség elmaradása - SNI, BTM - a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményét követően, illetve a tankötelezettség megállapítása érdekében (7. életévét betöltött gyermek esetén).

A kapcsolattartás formái:

- a gyermek fejlettségével, személyiségével, magatartásával összefüggő szakvélemény kérése,
- az iskolai alkalmasság, felkészültség megállapítása.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő óvodai foglalkozások meghatározása.

A vizsgálat eredménye ismeretében intézményünkben logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus és utazó speciális gyógypedagógus fejleszti az érintett gyermekeket.

Kapcsolattartók: óvodavezetőség

Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Monori Tagintézménye
2200 Monor, Deák Ferenc utca. 12.

Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Budapesti Városligeti fasori Tagintézménye
1068 Budapest, Városligeti fasor 40.

Kapcsolattartó személy: óvodavezető, gyógypedagógusok

Pedagógiai szakmai szolgálat és az óvoda kapcsolata

Oktatási Hivatal, Pedagógiai Oktatási Központ Szolnok, stb.

A kapcsolattartás formái:

- a pedagógiai értékelés (minősítés, önértékelés, tanfelügyelet),
- a szaktanácsadás,
- a pedagógiai tájékoztatás,
- a tanügy-igazgatási szolgáltatás,
- a pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése.

Kapcsolattartók: óvodavezetőség

A történelmi egyházak hitoktatói és az óvoda kapcsolata

Az óvoda biztosítja a szülő kérése alapján a gyermek számára a történelmi egyházak által szervezett fakultatív hit-és vallásoktatást.

Kapcsolattartók: az óvodavezetősége

Külhoni magyar óvodákkal való kapcsolat

A Kárpát-medencei magyarság nemzethez tartozásának erősítése érdekében a szórvány magyarság óvodáival szakmai kapcsolatépítésre törekszünk, mely által a hazafias és közösségi nevelés hangsúlyosabbá válik az egyes konkrét nevelési feladatokban.

Kapcsolattartók: óvoda vezetősége

További kapcsolatok:

- kistérségi óvodai intézményekkel,
- közművelődési intézményekkel, helyi múzeum és könyvtár, stb.,
- helyi civil szervezetek, polgárőrség,
- meghívott művészek, együttesek, társulatok.

8 Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógusok feladatai

8.1 A játék

Alapelvek

„A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad- képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékban tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.” /ONOAP/

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenység szervezésében is meg kell mutatkoznia.

A kapcsolatok és a csoporttudat alakulásának igazi terepe a játék. Az együttlét biztonságot ad, a „mi együtt” élménye egyedülálló személyiségformáló lehetőség. Játék közben aktívan fejlődnek interperszonális kapcsolatai.

A játék jellemzői:

- a gyermek önkéntes, szabadon választott tevékenysége, melyben minden megtörténhet,
- a játékot örömmérés kíséri – funkciógyakorlás örömeiből, ismétlések biztonságából, alkotás örömeiből, vágyteljesítés örömeiből, konfliktusos érzésektől való megszabadulásból, veszélyek legyőzéséből, kellemes élmények újraéléséből, társakkal való együttlétből fakad,
- a játék komolysága,
- a játéktudat,
- az utánzás,
- sajátosan céltudatos tevékenység.

Az óvodapedagógus szerepe, feladatai

Az óvodapedagógus megfelelő, játékra ösztönző, biztonságérzetet adó, derűs, szeretetteljes légkört teremt. Megteremti azokat a feltételeket, melyek kedvezően hatnak az igazi szabad, boldog játék kialakulására, formáinak, tartalmának gazdagítására, amelynek segítségével a játék sokoldalúbbá válik.

Az óvodapedagógus a kisgyermek valódi játszótársa, modell, példakép a társas viselkedés alakulásában. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, ill. segítőtve, kezdeményezővé válik, ha a játékfolyamat elakad. Jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő – a gyermekek eltérő igényeit kielégítő, állandó és ideiglenes játszóhelyeket - alakít ki a különböző jellegű játékokhoz.

A gyermeki fantáziát segítő játékszereket (faépítőelemek, lego, stb.), anyagokat (homok, víz, termések, kavics, gyöngy, textil, fa, karton, stb.), tematikus játékszereket (babakocsi, kisautó, baba, orvosos, fodrászos, boltos, babakonyhai játék kellékeit) biztosít, melyek növelik a gyermekek játékkedvét, elősegítik a játék tartalmának gazdagítását. Célszerűen megválogatja a különböző részképesség fejlesztő játékokat (építő-, kirakó-, társas-, memória-, mozgásos-, családjátékok) és eszközeit.

Biztosítja, hogy a gyermek igénye szerint játszhasson egyedül és csoportokban is.

Elősegíti, hogy a gyermek minél több élményt szerezhessen az őt körülvevő környezetből. A különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz. A játékban átélheti, ill. újra élheti a valóságban megtapasztalt élményeket.

A játék során az óvodapedagógus engedi, ösztönzi, hogy a gyermekek kimutassák érzelmeiket – pozitívokat, negatívokat egyaránt. Észreveszi és értékeli, ami helyes, ami jó. A megnyilvánulásaikra adott reakciók által a gyermekek megtanulják, hogy mi az, amit lehet, és mi az amit nem lehet, és miért nem. A játéktevékenység kiváló lehetőséget nyújt arra, hogy általa egyre hatékonyabban formálódjon a gyermek magatartása.

A gyermek játékának támogatása során, az óvodapedagógus elfogadja a gyermek szabályait, hagyja cselekedni, saját elgondolása szerint választani, biztosítja önállóságukat, a szabad kezdeményezést.

Az óvodapedagógus a játék által átsegíti a gyermeket az óvodába való beilleszkedés, gyakran krízisekkel járó, folyamatán.

A gyermek megismerésében a legtöbb információt - az értelmi fejlettségéről, érzelmi-akaratil életéről, mozgásfejlődéséről, a gyermeki személyiség egészéről - a játék adja az óvodapedagógusnak, aki folyamatosan, céltudatosan figyeli a gyermekek megnyilvánulásait, ez által megértheti viselkedését, vágyait, sérelmeit.

A játék szerepe a külső világ tevékeny megismerésében

A gyermek a hatékony környezeti nevelés során képzeletvilágának közreműködésével, játéktevékenységekbe ágyazottan gyakorolja a valóságban elfogadott szokásokat és cselekvéseket. A jelenségek, természeti tárgyak mindig is vonzóak voltak számára, melyek rendszeres megjelenése az óvodai életben azt eredményezi, hogy a gyermekben észrevétlenül felerősödik a természet iránti vonzódás. A gyermek figyelmének felkeltése és fenntartása belső késztetéséből fakadó kíváncsiságára épül, mely a cselekvésbe ágyazott, közvetlen tapasztalatszerzéssel szerzett ismeretek mélyebb és tartósabb rögzítését eredményezi. Az ismétlődő tanulási tevékenység eredménye, hogy a megfigyelt tapasztalatok rögződnek, ismeretté, tudássá válnak.

8.2 Anyanyelvi nevelés

Alapelvek

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van, integráló elemként minden tevékenységet, feladatot áthat. Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak.

Az óvodapedagógus önállóan dönthet arról, hogy az anyanyelvi nevelés feladatait mikor, milyen formában, spontán módon a helyzettől függően vagy tervezetten, egyénileg vagy mikro csoportos formában oldja meg.

Az óvodában dolgozó felnőttek tiszta szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a gyermeknek a beszédre. Az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, hanglejtésére, dinamikájára, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű, világos. Figyeljen arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Dicsérje, biztassa a bátortalan gyerekeket, serkentve a beszédre őket. Figyeljen arra a gyermekre, amelyik beszédhibával, beszédgátlásossággal, beszédbeli elmaradással küzd.

A beszédhibák javításában a gyakorlásnak van kiemelt szerepe - verset, mondókát, nyelvtörő játékot, a nap bármely részében lehet játékosan ismételgetni.

Célok, jövőkép

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd – és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása.

Az anyanyelv segíti a gyermek szociális kapcsolatainak kialakulását, fontos szerepe van a zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdésében.

A jó kifejezőképesség birtokában jobb teljesítményt tud felmutatni, gondolkodási képességeit megfelelően tudja használni, segíti önbizalmának alakulását.

Óvodánk és környezete adta lehetőségek:

A beszédhibás gyermekeket óvodánkban utazó logopédus fejleszt.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében

Kötelezően megvalósítandó elemek

- beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása,
- a beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket,
- lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására,
- képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni,
- a gyermekek szókincsének folyamatos bővítése,
- a beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni,
- beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása,
- a gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása,
- a beszédészlelés, beszédhanghallás és beszédmegértés fejlesztése.

8.3 Verselés, mesélés

Alapelvek:

A mese a gyermek érzelmi- értelmi és etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában – tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonylatairól, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákról. A mese megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. Tehát a mese-verset felfoghatjuk alapvető szükségletként, éppen ezért mindennapi tevékenységként kell szerepelnie a programunkban. Az élményt nyújtó közös verselés, mondókázás, dramatizálás a művészeti és esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. A mondókákhoz, versekhez kapcsolódó mozgás is az óvodai mindennapok része.

Mesélésre legjobb módszer az előszó. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mindennapos mesélés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az anyanyelv a szó ereje, az óvónő és a gyermek közötti személyes, meghitt kapcsolat biztosítja azt az élményt, ami maradandó, később más szituációban is felidézhető lesz. A gyermekek bábokkal való játéka segíti a saját személyiség kibontakoztatását, a gondolatok áttételes formában való kifejezését. A bábokkal való játék több visszahúzódó, önmagát nehezen megmutató gyermek számára az egyik legmegfelelőbb eszköz, hogy meg tudjon nyilvánulni. A bábjáték sokoldalúan alkalmazható az óvodai nevelésben.

A bábjáték alkalmazásának elsődleges célja az érzelemkeltés és sohasem az ismeretnyújtás. A bábjáték fő eleme a mozgás. Fontos, hogy a bábozás során a cselekmény gondolkodásra készítse a gyermeket, a történés során maguk alakítsák ki a véleményüket.

A bábjátékban erkölcsi tulajdonságok is megnyilvánulnak, ilyen a bátorság, az igazság, a hazugság, a lustaság, a segítőkészség, stb. Ezekről a fogalmakról a maguk szintjén véleményt tudnak alkotni, a várható következményeket meg tudják állapítani. Az erkölcsi tulajdonságok e korosztálynak legjobban a mesék nyelvén közelíthetők meg.

Gyermekköltészetünkben, népköltészetünkben sok ritmusra épülő, párbeszédes és történetekben gazdag bábszínpadra való művet találunk. Kiválasztásukban a gyermekek életkori sajátosságait kell figyelembe venni. Gyakorlatban az óvodapedagógus az óvodai élet teljes folyamatában a szervezett tevékenységekben, és a spontán játékban is alkalmazhatja a bábót. A legrövidebb jelenetnek is alapvető követelménye a mozgatás, szerepátélés, hangki alakítás. Mesedramatizáláskor a gyermekben megvan az a képesség, hogy beleélje magát a hallott mesébe, hogy képzeletében magára öltse a meseszerepeket.

A dramatizálás célja nem a szerepeltetés, hanem a közösségi magatartást kialakító tevékenység: a gyermekek érzelmi nevelése, a személyiségformálás, a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítése.

A pedagógus a mese dramatizálásakor tiszteletben tartja az önkéntességet. Segíti a gyermekeket a kellékek kiválasztásában. A játékban szerepet nem vállaló gyermekekkel együtt nézőként foglal helyet a „nézőtéren”, és figyeli a játékot. A játék megakadásakor segítenie kell, de irányítása mindvégig csak indirekt lehet. A dramatikus játékot egymás után többször is megismételhetjük, hogy minden vállalkozó kedvű gyermek szerephez juthasson.

A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Megvalósítandó célok, jövőkép:

- szókincsbővítés, beszédkészség, beszédértés, beszédkultúra, nyelvi képességek, értékrend fejlesztése,
- értelmi, érzelmi és nyelvi struktúrák megalapozása és erősítése,
- a magyar nyelv sajátosságainak (ritmus, tempó, hangsúly, hanglejtés...) elsajátíttatása,
- kognitív képességek fejlesztése: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, problémamegoldó és konfliktuskezelő képesség,
- érzelmi akarati képességek: önfegyelem, önkifejezés, önérvényesítés, döntési képesség,
- szociális kompetenciák alakítása: együttműködés, tolerancia, felelősségvállalás, türelem, segítőkészség, empátia.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- nyugodt légkör, eszközök biztosítása a csoportszobában a mese, vers által nyújtott élmények megszervezéséhez,
- mesék, versek megszerettetése,
- a mese többszöri ismételt meghallgatásának biztosítása,
- gyermek és felnőtt között gazdag érzelmi kapcsolat kialakítása,
- a mese és a vers élményszerű előadása, változatos módszerekkel és eszközökkel,
- a mese kiválasztása igényes, a gyermekek korának megfelelő legyen,
- legyen minden nap mesélés, verselés,
- óvodai ünnepekhez, alkalomhoz illő mesék, versek választása.

Szervezési feladatok:

A mesélés- verselés tervezhető naponta egyszer, de az egész nap folyamán több alkalommal, játékidőben, önállóan vagy bábok segítségével is sor kerülhet verselésre, mondókázásra és a mesék eljátszására.

A sikeres bemutatást meghatározza a mesemondás idejének és helyének megválasztása. A mesehallgatáshoz minden esetben szükség van a nyugalmas, otthonos, meghitt légkörre és a kényelmes hely megteremtésére. Fontos, hogy minden érdeklődő gyermek jól lássa és hallja a pedagógust, ne zavarják egymást, és a nevelőnek legyen lehetősége mindegyik gyermekkel felvenni a szemkontaktust. A mesemondás alkalmaihoz ismétlődő szokások, szertartások is kapcsolódhatnak, például a mese kezdetét jelző zenei szignálok, csengő, gyertyagyújtás a mese ideje alatt, stb.

A bábjáték több formában is megvalósulhat: takarás nélkül szabadon, kis asztal mellett ülve, és paraván mögött díszletekkel. A kellékek, díszletek, bábok elkészítése történhet a gyermekekkel közösen is, mert élményszerűbbé teszi számukra az előadott történetet.

Óvodánk és környezete adta lehetőségek

- minden csoportban rendelkezésre állnak bábok, bábparaván, verses és mesés könyvek korosztály szerint
- ünnepek alkalmával gyermekek vagy óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők által előadott vers, mesedramatizálás, bábozás kerülhet bemutatásra.

Kötelezően megvalósítandó elemek:

- mindennapos mese, vers, mondókázás,
- ünnepekhez illő versek, mesék választása,
- értékes irodalmi anyag összeállítása az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Szabadon megvalósítandó elemek, ajánlások, lehetőségek:

Komplex tevékenységek alkalmával, a külső világ tevékeny megismerésében, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, mindennapos mozgás, anyanyelvi nevelés, rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka kezdeményezéseknél kaphat szerepet a bábjáték, a mese és a vers.

8.4 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Alapelvek

A mai zenei nevelés az aktív alkotómunka elvét helyezi előtérbe. Az óvodás gyermekeknél az aktivitás egybefonódik a zene iránti érdeklődéssel, mozgásigénnyel, játékkal, utánzási készséggel, ami a kíváncsiságból és fantáziából ered.

Számítunk a gyermek utánzókészségére, ezért legjobb szemléltetés az óvodapedagógus éneke. Fontos figyelembe venni a dalok, zenehallgatási darabok, énekes játékok kiválasztásánál a gyermekek életkori sajátosságait.

Minden gyermek más-más zenei képességekkel rendelkezik. Külön figyelmet kell szentelnünk a zeneileg kevésbé fejlett gyermekekre. A tehetségesebbeknek igényesebb feladatokat adhatunk, hogy képességeiknek megfelelően fejlődjenek tovább.

Az óvodai esztétikai nevelés egyik alappillére a zenei nevelés.

Az ének, a zene az óvodás gyermek számára az élmény és ismeretszerzés szempontjából kiemelt fontosságú;

- mert a zenei hatás folyamatos, a ritmuson, a lüktetésen és a dallamon keresztül hat; közvetlen érzelmi hatás éri a gyermeket, mivel a dalt élő személy adja elő és a gyermekek közösen hallgatják majd éneklük;
- az éneklés legtöbbször játékkal párosul, ez fokozza a gyermek örömét, egyben erősíti a biztonságérzetét és fejleszti alkalmazkodóképességét;
- a szabályosan ismétlődő játékos mozdulatok a gyermeket fegyelemre nevelik;
- a zenei befogadás természetes módon történik: a gyermek a sokszor hallott dallamot elraktározza az emlékezetében, majd később visszaidézi;
- a zenei élmény hozzásegíti a gyermeket környezete jobb megismeréséhez;
- a zene által a gyermek érzelmileg kiegyensúlyozotttá válik, belső feszültsége feloldódik, megnyugszik;
- a dalok által színesebbé és változatosabbá válik a gyermek érzélemvilága, és megtanulja kifejezni érzéseit.

A zenei nevelés jelentősége, célja, jövőkép

Kodály kiemeli a zene nemzetnevelő szerepét. Szerinte: „Az óvodás korban kell lerakni a nemzeti hovatartozás alapjait. A tudatalatti nemzeti vonások legjobb megalapozója a néphagyomány, elsősorban a játék- és gyermekdalaival.”

A zenei nevelés célja: ének-zene kultúra megalapozása, zenei tevékenység megszerettetése. A zenei képességek fejlesztésén túl, a zenét szerető, értő, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés.

Óvodánk és környezete adta lehetőségek

- minden csoport rendelkezik gyermekhangszerekkel,
- zenei általános iskola tanulóival, népzenei és gyermekzenei előadókkal való közös programok,
- természetes anyagokból és hulladékokból hangszerek készítése a gyermekekkel.

Az óvodapedagógus feladatai a célok elérése érdekében:

Kötelezően megvalósítandó elemek

- Éneklési készség fejlesztése: tiszta, szép éneklésre szoktatás.
- Zenei hallás fejlesztése: magas-mély hang, halk- hangos közötti különbségek, hangszín felismerés, belső hallás fejlesztése (zenei emlékezet, dallambújtatás).
- Ritmusérzék fejlesztése: egyenletes lüktetés, ritmus, egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása, tempóérzékelés (gyors- lassú közötti különbség érzékelése).
- Mozgáskultúra az óvodában, gyermektánc: esztétikus mozgás kialakítása, játékos mozdulatok, változatos térformák, stb.
- Gyermekhangszerek használatának megtanítása: dob, háromszög, cintányér stb.
- Zenei formaérzék fejlesztése: motívumhangsúly kiemelése mozgással, dallamvisszhang, ritmusvisszhang játék.
- Zenei alkotókészség fejlesztés.
- Zenehallgatásra nevelés.
- Komplex tevékenység.

Szabadon megvalósítható elemek, ajánlások, lehetőségek

Komplexitásra törekvés

A zenei képességfejlesztési anyag feldolgozására használt, zenei nevelést segítő szakirodalom

- Forrai Katalin: Ének az óvodában,
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában,
- Balatoni Katalin: Így Tedd Rá! népzene és néptánc módszertani gyűjtemény.

8.5 Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka

Alapelvek

A művészeti tevékenységekkel való megismerkedés, azok megszerettetését, már kisgyermekkorban ki kell alakítani. Ennek megvalósításában nagy szerepet játszik a család, majd az óvoda, később az iskola. Minden kisgyermek tapasztalás, utánpótlás, cselekvés útján tanul. Ismereteink alapfeltétele az érzékelés (látás, hallás, tapintás, szaglás). A vizuális nevelésnél a szép meglátását a képi látás fejlesztésével, megfigyelés tanításával segítjük elő. A képi látás kialakítását közös sétákkal, kirándulásokkal, tudatosítjuk a természet megfigyelése közben. Az óvodai munka során fontos a nyugodt környezet, az egyszerűség, az esztétikai élmények nyújtása. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Lehetőségeket kell biztosítani a gyermeki alkotások bemutatására és a tehetségigéretnek bátorítására.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka célja, jövőkép

Célunk a művészeti tevékenységek megszerettetése, változatos technikák és eszközök alkalmazásával a gyermekek képi világának, belső látásmódjának fejlesztése. Továbbá a finommotorika, beszédképesség, társas kapcsolatok, önfegyelm, téri tájékozódás, akarat és figyelem, kompozíciós fejlesztés, problémamegoldás, esztétikai nevelés, fantázia, tiszta munkára nevelés, eredetiség fejlesztése.

A gyermek fejlődéséhez, előre haladásához, nem csak az fontos, hogy eszközöket adjunk számára, hanem az élmény és tapasztalatszerzés biztosítása is.

Az óvodapedagógus feladatai a célok elérése érdekében

Feladatunk az állandó, nyugodt hely biztosítása a csoportszobában, ahol a gyermekek bármikor kedvüket lelhetik a különféle technikák gyakorlásában. Az óvodapedagógus keltse fel a gyermekben a ceruzával, festékkel, agyaggal és más eszközökkel, anyagokkal való tevékenység vágyát. Juttassa a gyermekeket az ábrázolás élményéhez, keltse fel bennük a gyönyörködést, a csodálkozást, a díszítőkedvet, az alkotás örömét.

Fejlessze az emlékezetet, a természet és elképzelés utáni ábrázoló- és díszítőképességüket. Alakítsa ki forma- és színeképzeteket. Ismertesse meg a gyermekekkel a rajzolás, a festés, a mintázás technikáját, a kézimunka egyszerű elemeit.

Fejlessze a gyermekek esztétikai fogékonyságát, értékelő képességét.

A feladatok sikeres teljesítése hozzájárul a gyermekek látási, tapintási, mozgási érzékelésének összerendeződéséhez, a vizuális élmények teljes átéléséhez, az önkéntelen és a szándékos megfigyelés tartalmának valóságosabb felfogásához. Kialakul a gyermekekben annak felismerése, hogy az érzékelt valóságot (tárgyakat, személyeket, jelenségeket, élményeket), érzelmeiket és elképzeléseiket az ábrázolás eszközeivel kifejezheti. Gazdagodnak a gyermekek esztétikai képzetek, fejlődik képzeletük. Sikerélményeik következtében felébred az ábrázolás iránti szeretetük, önbizalmuk, erősödik a gondos feladatvégzésre irányuló akaratuk.

Óvodánk és környezetében rejlő lehetőségek

A munkához szükséges eszközök (színesceruza, zsírkréta, gyurma, papír) a gyermek számára elérhető helyen, illetve az olló, ragasztó stb. a csoportszobában egy szekrényben legyenek elhelyezve, mely a gyermek kérésére, felügyelet mellett bármikor használható.

Kötelezően megvalósítandó elemek

- óvodába lépéskor első rajz,
- családrajz évente legalább két alkalommal,
- ajándék készítés nagyobb ünnepek alkalmával: karácsony, húsvét, anyák napja,
- jeles napokra, ünnepekre való megemlékezés: nemzeti színű jelkép készítése, ünnepi fal kialakítása: pl.: október 23., március 15., óvodai búcsúztató,
- farsangi készülődés, álarcok készítése,
- plasztikai munka, só-liszt gyurmából.

Szabadon megvalósítható elemek, ajánlások, lehetőségek

- évszak rajz, fonalkép, vonal és foltképzési feladatok, élménykép, emlékezet utáni rajz, árnyékképek, mozaik képek, kollázs, montázs,
- sokszorosító eljárások: metszetek és nyomatok pl.: ujjnyomás, tenyér-, talpnyomat, levél-, dugónyomás, krumpli nyomda, monotípiá...
- plasztikai munkák, különböző anyagok felhasználásával: agyag, flakon, fakanál, gipsz, kavics...
- szövés, fonás, varrás.

8.6 Mozgás

Alapelvek

A mozgás az érés folyamatában a fejlődő gyermek természetes szükséglete.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének azon szakasza, melyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítünk elő.

Rendszeres testmozgással és a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékokkal felerősítjük, kiegészítjük a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait. Mindezek hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.

A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarat tényezőinek alakulását. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.

Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Óvodás korban a rendszeres mozgástevékenység kedvezően befolyásolja az egész szervezet növekedését és fontos szerepet játszik az egészség megővésében. A mozgás a gyermek számára nélkülözhetetlen, semmi mással nem helyettesíthető és nem pótolható a testi és lelki fejlődésük során.

A mozgásfejlesztés célja, jövőkép

Célunk a mozgás megszerettetése a tevékenységeken keresztül az élmény, megfelelő idő, hely, eszköz biztosításával az óvodás korú gyermekek szervezetének, testi képességeinek sokoldalú fejlesztése. A gyermekek mozgásigényének kielégítése ezzel együtt harmonikus összerendezett mozgásfejlesztés, motoros képességek fejlesztése, kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség), koordinációs képességek (egyensúly, téri tájékozódó képesség, reagáló képesség), testséma fejlesztése, a testrészek megismerése. Továbbá a nagy és finommozgások, az érzékelés, a formaállandóság fejlesztése. Rendszeres mozgással egy egészséges életvitel megalapozása, kialakítása. Az ügyesség, alkalmazkodó képesség fejlesztése és nem utolsósorban a személyiség akaratitényezőinek alakítása.

A spontán, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgást kiegészítik az irányított mozgástevékenységek, melyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére (pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, téri orientáció, közösségi tényezők: kommunikáció és kooperáció). Az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Az óvodapedagógus feladatai a célok elérése érdekében

Feladatunk az óvodás korú gyermekek szervezetének, testi képességeinek sokoldalú fejlesztése megfelelő hely, idő és eszköz biztosításával a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Óvodáskor elején a nagymozgások fejlődésének segítése áll előtérben. A csoportszobában, szabadban egyaránt a kúszásra, bújásra egyensúlyozásra minden kínálkozó alkalmat felhasználunk, alakítjuk a biztonságos együtt mozgáshoz szükséges alapvető szabályokat.

Lehetőséget biztosítunk járás, futás, ugrás, dobás, labda és támaszgyakorlatok végzéséhez. Tartásjavító gyakorlatokat alkalmazunk a gerinc deformitás megelőzése érdekében. A talpboltozat izmainak erősítése érdekében a talp és a láb deformítások megelőzésére talpboltozat izmait különböző járásokkal korrigáljuk. Nagy hangsúlyt fektetünk az egyensúlyérzék fejlesztésére, a szem, kéz, láb összehangolt működését segítő játékokra, játékos gyakorlatokra, ezáltal fejlődik mozgáskoordinációjuk, téri tájékozódásuk. Egyre több fogó futó játékkal ismertetjük meg a gyermekeket mely ismeretekkel az irányított mozgásos játékok során a futás feladataiban megjelent tempóváltások (gyors-lassú) a gyors reagálást fejlesztik.

A mozgás anyagának megtervezésénél, gyakoroltatásánál figyelembe vesszük az óvoda adottságait, a csoport életkori összetételét, fejlettségét, a rendelkezésre álló eszközöket és az időjárást. Lehetővé tesszük, hogy minden gyermek egyéni tempójában gyakorolhassa a különböző mozgásformákat, éljen a kézi szerek adta lehetőségekkel, kiaknázza az óvoda folyamatosan bővülő gazdag eszköztárát, az udvar adta lehetőségeket. A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

Óvodánk és környezete adta lehetőségek

Óvodánk tornaszobái jól felszereltek, gazdag eszköztárral rendelkeznek, melyek biztosítják a sokoldalú képességek kialakítását. A nagymozgások gyakorlására jó lehetőséget biztosítanak az EU szabványnak megfelelő udvari játékaink. A beépített játékeszközök és a nagy udvarterület a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez biztosítják a feltételeket.

Kötelezően megvalósítandó elemek

- izom összehúzódásával történő erő kifejtés,
- tónusnövekedéssel, izom hosszának változása nélküli erő kifejtés,
- izom megnyúlásával, dinamikus erősítő gyakorlatok,
- erősítő hatású természetes gyakorlatok: járások, futások, szökdelések, ugrások, csúszások, kúszások, guruló átfordulás, mászás, négykézláb járás, dobások.

Szabadon megvalósítható elemek, ajánlások, lehetőségek

- témák megvalósításánál törekedjünk a komplexitásra,
- zenés gimnasztika,
- séták, kirándulások.

8.7 A külső világ tevékeny megismerése

Alapelvek

A környezet, az a bennünket körülvevő közeg, aminek mi is alkotóelemei vagyunk, amiben életünk van, ahonnan életfeltételeinket biztosítjuk.

Tapasztaljuk, hogy a felnőtt társadalom csekély hányada érdekelt abban, hogy csökkentse a környezetszennyeződést, aktívan támogassa a hulladékgazdálkodás megvalósítását, tegyen a fenntarthatóság érdekében. Úgy véljük, hogy a legfogékonyabb korban, azaz a kisgyermekkorban szükséges és érdemes, tevékeny, játékos, felfedező módszerekkel megalapozni és beépíteni a gyermekek fejlődő személyiségébe, a környezet iránti felelős gondolkodás elveit. Ennek megvalósításában jelentős szerepet játszik a család mellett, az óvoda.

Az óvodás gyermek aktivitása és érdeklődése során ugyanis, tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti - emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, emberi alkotásokhoz, megtanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. Miközben felfedezi a körülötte levő világot, olyan életkorának megfelelő, tudás birtokába jut, amely segíti őt eligazodni környezetében. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek tiszteletét, szeretetét és védelmét is.

A környezeti megismerés során az óvodás gyermek matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába is jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

A külső világ tevékeny megismerése éppúgy, mint az anyanyelvi, az óvoda egész napjában jelen van, felfedezhető. Az óvodai nevelés épít a gyermek korai tapasztalataira, a család által nyújtott matematikai, környezeti tartalmú ösztönzésekre, ezeket követi a tudatosabb fejlesztés a megfelelő módszerekkel. A folyamatos tevékenykedés, a játékhelyzetek a csoportszobában vagy azon kívül, a komplex foglalkozások rengeteg olyan szituációt teremtenek arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük.

Ebben a korban már szükség van a matematikai tartalmú tapasztalatok összegyűjtésére, rendszerezésére, következtetések levonására, elvonatkoztatására. Tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. Az emberi, tárgyi környezet az élővilág, az élethelyzetek mindig kínálnak matematikai tartalmú tudnivalókat.

A lényeg, hogy az ilyen jellegű tapasztalatszerzés minden esetben örömforrás legyen a gyermek számára, hiszen a lényeg a cselekvés, felderítés, a felfedezés, a kutatás, a problémamegoldás.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű, hiszen egy életre meghatározza az egyén egészségét, tágabb vonatkozásban a felnövekvő társadalom egészségi állapotát. Az egészség fogalma, magában foglalja a szomatikus és a pszichés egészség harmonikus egységét, éppen ezért mindkét tényezőre tekintettel vagyunk a gyermeki személyiség kibontakoztatása során.

Véleményünk szerint kiemelt jelentőségű az egészségmegőrzés, illetve betegségmegelőzés témaköre és az, erre irányuló viselkedési szokások megalapozása, tudatba beépítése, rögzítése az óvodában (egészséges táplálkozás, testápolás, testmozgás, pihenés, lelki egyensúly megőrzése, a mértékletesség fontossága stb.).

Az óvodás gyermekek környezet- és egészségtudatos gondolkodásmódjának megalapozását a családok bevonásával, velük együttműködve kívánjuk megvalósítani, ezáltal közvetve egy nagyobb közösségnek szeretnénk pozitív példát mutatni, illetve erre konstruktív hatást gyakorolni.

A külső világ tevékeny megismerésének célja az óvodában

Olyan készségek, képességek kialakítása és fejlesztése (érzékszervi, értelmi, verbális, érzelmi, erkölcsi, szociális, matematikai, testi stb.), illetve olyan szokások, viselkedési formák, attitűdök megalapozása:

- amelyek elősegíthetik a természetes és az ember által létrehozott környezet, pontosabban az ott lévő értékekkel való harmonikus kapcsolatot, a környezeti problémák iránti érzékenységet, a természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítását, valamint a környezet fenntarthatóság elvei iránti elköteleződést.
- amelyek elősegíthetik az egészségtudatos életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, betegségmegelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak beépülését a gyermek személyiségébe.
- olyan egész életre ható környezettel kapcsolatos gondolkodás és viselkedésmód kialakítása, melynek része a természet szeretete, tisztelete és védelme.

A külső világ megismerésével kapcsolatos hosszú távú céljaink, jövőképünk

- az élet értékének, tiszteletének felismertetése, bensővé válása,
- a helyes értékrendszer, a környezettudatos magatartás, és életvitel kialakulásának segítése,
- az egészségtudatos életmód kialakításának segítése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése,
- állampolgári és egyéb közösségi felelősség felébresztése,
- erkölcsi értékelismerő és - megőrző, nemzeti kultúrát tisztelő és hagyományörző viselkedésformák kialakítása,
- a helyzetfelismerés, az ok-okozati összefüggések felismerési képességének kialakítása, fejlesztése,
- a problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése,
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése,
- optimista életszemlélet kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai a célok elérése érdekében

Tartalmi keretek:

- értelmi és érzelmi környezeti nevelés megvalósítása,
- rendszerszemléletre nevelés megvalósítása,
- tevékenykedésen, tapasztaláson, felfedezésen alapuló, kreatív környezeti nevelés megvalósítása,
- a környezettel és egészséggel kapcsolatos fogalmak tisztázása, azaz ismeretszerzés,
- a környezeti értékek és védelmük, az egészség, mint érték és megőrzésének felismerése, azaz tudatformálás.

Szervezési keretek:

- Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközt biztosítani a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Nyugodt, derűs, légkört biztosítani a felfedezőkedv kibontakozásához.
- A gyermekek megismerési vágyára építve kihasználni a spontán és mesterségesen előidézett élményszerzési, tapasztaltszerzési lehetőségeket pl. séták, kirándulások, ünnepek, megemlékezések alkalmával.
- Spontán játékos tapasztalatszerzési lehetőségeket felismerni és kihasználni.
- Gyakorlati problémamegoldásra, tevékenységközpontúságra törekedni.
- Az élet nyújtotta természetes szituációk keresése és felhasználása a matematikai nevelés céljainak megvalósításában.
- A komplex matematika tevékenységekben, kötetlen kezdeményezéseken vagy spontán játékhelyzetekben építeni a gyermek kíváncsiságára, aktuális igényeire, élményeire és ötleteire.
- Elősegíteni a gyermekek emberi kapcsolatainak gazdagodását, az önkiteljesedés élményének megélését, az önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Szükség esetén megfelelő szakemberek bevonásával (a szülővel együttműködve) speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Óvodánk és környezete adta lehetőségek

Óvodánk egy községben, erdővel körülvett vidéki környezetben található, amely számtalan kitűnő lehetőséget nyújt a természeti-társadalmi valóság megismeréséhez.

Séták, kirándulások alkalmával minden évszakban megfigyelhetjük a szántóföldeken, kertekben dolgozó emberek munkáját, az itt termesztett növényeket, a ház körül élő állatokat. Gyakran élünk a családok által felkínált lehetőségekkel is (állatsimogatás, -etetés, lovaglás, szüretelés, stb.).

Az erdő szélén és pihenő park környékén a természetes környezetükben figyelhetjük meg a különböző növényeket (fákat, bokrokat, fűféléket stb.), illetve vadon élő állatokat (mókus, nyúl, fácán, őz, rovarfajok stb.)

A községben szelektív hulladékgyűjtés működik, amely szintén elősegíti a gyermekek és családok környezettudatos magatartásformálását. A szelektív hulladék kezelés az óvodás gyermekek mindennapjainak szerves részét képezi. A gyerekek a papír hulladékot minden csoportban külön, erre a célra fenntartott tárolóba gyűjtik.

A színes papírhulladékot felhasználják alkotásaikhoz. Évente egyszer közösen is viszünk szelektíven összegyűjtött szemetet az ún. hulladéktároló szigetekre a gyerekekkel.

Használt elem és olajgyűjtőt helyeztünk ki a szülőknek. Az elektronikai hulladékot a fenntartónk által biztosított tárolóban gyűjtjük, melynek elszállításáért alapítványunk támogatásban részesül.

Az óvodánk udvara alkalmas a természeti környezet változásainak megfigyelésére, a tevékenykedésre, kísérletezésre, munka jellegű tevékenységek végzésére. Vannak zöld területek, gyepterület, árnyékot adó fák, bokrok, virágoskert, sziklakert-„lepke legelő”, veteményeskert, melyek megalapozzák a gyermekek környezet- esztétika igényét is.

A virágoskertben egyaránt megtalálhatók évelő és egyényári növények, vannak tavasztól őszi virágzó, de nyílnak az évszakra jellemző virágok is.

A veteményeskertbe a csoportszobában nevelt palánták kerülnek kiültetésre, melyek a mindennapi étkezések során fogyasztható haszonnövények, valamint fűszernövények, melyek nevelésével az egészséges életmód szerepét, a természetes gyógymódok felé fordulást tudatosítjuk a gyermekekben.

Az udvaron lévő komposztáló lehetőséget ad, hogy egész évben közösen összegyűjtsük a faleveleket és egyéb növényi hulladékokat, majd tavasszal a kész komposztot felhasználjuk a kiskertben a talaj javítására.

A környezettudatos nevelés része a madármegfigyelés, madárismeret, madárgondozás. Óvodánk elnyerte a Madárbarát Óvoda és Méhecskebarát Óvoda címet. A gyermekek folyamatosan gondozzák a madarakat, ebben a konkrét feladataik: egész évben a madarak itatása, etetése, fészkelőanyagok kihelyezése, az odúk kitakarítása stb.

A kerti tó által megnyílik a gyermekek számára a vízi élővilág megismerésének lehetősége.

A tágas terek és az udvari játékok számos lehetőséget kínálnak a szabadlevegőn való mozgáshoz, játékhoz, azaz a mozgásigény kielégítéséhez, a testi-lelki egészség megőrzéséhez.

A csoportszobák berendezései, játékai, dekorációs kellékei, elemei többnyire természetes anyagból készültek (fa, vessző, termések, kavicsok stb.).

Minden csoportszobában élő sarok került kialakításra, ahol az évszaknak megfelelő növényeket, terméseket, terményeket és egyéb „a természet által elengedett kincseket” helyezünk el.

Minden tavasszal a csoportszobában is sor kerül vetésre, ültetésre újrahasznosított edényekbe, így a gyermekek gondozás közben tanulmányozhatják a növények fejlődését, életfeltételeit.

Nagy hangsúlyt fektetünk a tevékenységeken, a már „haszontalannak tűnő” anyagok újrahasznosítására, minden lehetséges eszközt felhasználva, új minőséget, értéket teremtve.

Játékos tevékenységeket, kísérleteket, megfigyeléseket végzünk a természet négy elemével, a földdel, a levegővel, a vízzel és a tűzzel. E közben a gyermekek környezettudatos szemléletét alapozunk.

Felhívjuk a figyelmüket a környezetszennyezés hatásaira és következményeire. Az élet értékére, a mértékletesség fontosságára, amely meghatározza a Földünk jövőjét. Megbeszéljük, hogy ők mit tehetnek ennek érdekében.

A különböző jelesnapokon, kiemelten foglalkozunk az adott témakörrel, melynek során közvetlen tapasztalatszerzést (múzeumlátogatást, állatkerti sétát, állatsimogatást, erdei kirándulást stb.) szervezhetünk.

Hagyomány, hogy a Föld napján óvodánk csatlakozik a falutisztasági akcióhoz, valamint kerékpáros felvonuláson vesz részt. A dolgozók, a szülőkkel karöltve, társadalmi munkában, az óvoda udvar szépítését, tavaszi nagytakarítást, festést végeznek ezen a napon. A feladatok megvalósítása feltételezi a családokkal való együttműködést, de ugyanakkor a családok szemlélete is a gyerekeken keresztül alakítható.

A gyermekek az óvodában megismerkednek a környezetükben található anyagokkal (fém, műanyag, papír, textil, színes üveg, fehér üveg, háztartási szemét, szerves hulladék, veszélyes hulladék stb.). Megtanítjuk e hulladékok tárolóinak színét. A „Kukatündér” c. játékkal tovább gyakoroljuk, rögzítjük a szelektív hulladékkezelési ismereteiket.

Minden csoportban heti rendszerességgel gyümölcsnapot tartunk, gyakran készítünk gyümölcs vagy zöldségсалátát a gyermekekkel, az egészséges táplálkozás szokásainak megalapozásaként. Óvodánk folyamatos kapcsolatot tart a gyermekorvossal és a védőnővel, fontos partnereink az egészséges életmódra nevelésben.

Kötelezően megvalósítandó elemek

Jeles napok (nemzeti ünnepek, megemlékezések, „zöld ünnepek”):

Ősz – Mobilitás hét-autómentes nap, Hulladékgyűjtő világnap, Állatok világnapja, Komposztálás világnapja, Kézmosás és a gyaloglás világnapja, Földünkért világnap, Márton nap, Európai hulladékcsökkentő hét

Tél – Talaj világnapja, adventi készülődés, Mikulás, karácsony, „Lucázás”, Vizes élőhelyek világnapja, Farsang, „Kiszézés”

Tavaszi – Vadvilág világnapja, Energiatakarékosági világnap, Nemzetközi Nőnap, Nemzeti ünnep, Magyar zászló és címer napja, Erdők világnapja, a Víz világnapja, Egészség világnapja, Húsvét, a Föld napja, Fenntarthatóság, környezettudatosság témahete, Anyák napja, Madarak és fák napja, Méhek világnapja, Gyermeknap, Környezetvédelmi világnap, nagycsoportosok búcsúztatása

Tevékenységek témája:

- az évszakok témakörének feldolgozása (időjárás, öltözködés, a természet változásai stb.),
- testünk, érzékszerveink,
- család, otthon,
- közlekedés, járművek,
- ház körül élő állatok,
- vadon élő állatok,
- zöldségfélék,
- gyümölcsök,
- foglalkozások, mesterségek,
- egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, egészséges életmód,
- ünnepek, megemlékezések,
- környezetszennyezés és környezetvédelem, valamint a hulladék-újrahasznosítás.

Más tevékenységek:

- közös sütés (pl. mézeskalács, fánk), illetve gyümölcs- vagy zöldségsaláta készítése,
- folyamatos gyűjtőmunka (pl. termések, termények, kavicsok, falevelek stb.),
- folyamatos naptár és időjárás megfigyelés,
- név- és születésnapok megünneplése az óvodában,
- természetes anyagokból készült, természetbarát játékok, dísz tárgyak készítése,

Módszerek: közvetlen tevékenykedés, személtetés, bemutatás, megfigyelés, megfigyeltetés, beszélgetés, kísérletezés, vizsgálódás, kutakodás, megvitatás, magyarázat, komplexitás, projektkészítés.

Szabadon választható elemek, ajánlások, lehetőségek

- „herbárium” készítése a gyerekekkel, préselt virágokkal, levelekkel,
- képzeletbeli kirándulások a csoportszobában, vagy az óvoda területén pl. erdőbe, vízpartra, kincskereső kirándulás (térképpel),
- látogatások szervezése olyan családoknál, ahol különböző növényeket termesztenek (esetleg fóliasátor van) vagy háziállatokat nevelnek,
- látogatás a helyi mezőgazdasági szövetkezetbe (pl. mezőgazdasági gépek megismerése, szüret, almaszedés céljából stb.),
- látogatások szervezése múzeumokba, tájházakba, kiállításokra,
- szülők meghívása foglalkozásának bemutatása céljából (mentős, tűzoltó stb.),
- egészség vagy sportnap szervezése a családok bevonásával,
- környezeti témájú versenyek, vetélkedők szervezése a csoportban,
- munka délelőttök szervezése.

8.8 Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Alapelvek

Az „én” fejlődésben az óvodás kor kiemelt jelentőségű. A 3-4 évesekre jellemző az önérvényesítő, én központú magatartás, később a gyermek a kezdeményezővé, együttműködővé válik. Utóbbi természetesen csak csoporthelyzetben valósulhat meg.

Az óvodáskorú gyermek sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretettelgi légkör vegye körül.

A kisgyermek életének két nagy színtere a család és az óvoda. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője.

Óvodánkban olyan életrend szervezésére törekedünk, amely erősíti mindazt, ami a családban jól működik, illetve pótolja azt, amit a család a társadalmi és gazdasági változások miatt esetleg nem tud megadni. A személyiségalakulás döntően a külső, társadalmi hatások következtében jön létre, mindezek megtapasztalására azonban szükség van olyan szabályokra, melyek megteremtik a harmonikus együttélés feltételrendszerét.

A szabálytudat kialakításával a gyermek megtanulhatja megismerni önmagát és környezetét. Az óvodai nevelés tevékenységrendszerében a játék- tapasztalás- tanulás hármas egysége adja a szabálytudat kialakulásához vezető komplex nevelési- fejlesztési alapot.

Óvodánk nevelési programjának egyik alappillére a humanisztikus pszichológia, valamint a gyermekközpontú nevelésfilozófia, a gyermek mindenk felett álló érdeke, melynek lényegét az élet elfogadása, megismerése és formálása, az ember szeretete és az emberi képességek kibontakoztatása, a közösség harmóniája adja. Mindezt szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.

A szocializáció szempontjából meghatározó közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség és akaratának, ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának, szokás- és normarendszerének megalapozása. Óvodánk kiemelt területe a gyermek szociális érettsége óvodáskor végén. E terület megmutatja, milyen mértékben sikerült elsajátítania az egyénnek a társadalom által közvetített és elvárt szabályokat, mennyire képes a gyermek közösségbe beilleszkedni, a közösség szabályaihoz igazodni, tud-e bizonyos mértékig kompromisszumot kötni a társakkal és környezetével.

A szabályokat nem elfogadó, nehezen alkalmazkodó, viselkedési, magatartási zavarokkal küszködő gyermekeknél a probléma kezelése, megoldása az érintett család bevonásával, szükség esetén szakemberek segítségével valósul meg.

Az erkölcsi, érzelmi és értékorientált közösségi nevelés célja, jövőkép

Az óvodás gyermek számára első és legfontosabb célunk a barátságos, derűs csoportlégkör kialakítása, megfelelő játéktér biztosítása, melyben minden gyermek biztonságban érezheti magát, a gyermekek szívesen járjanak óvodába, szívesen játszanak együtt.

Olyan morális értékek, akarat tulajdonságok alakuljanak ki a gyermekekben, mint a kötelesség, a kitartás, a szabálytudat, önfegyelm, önállóság, udvariasság, figyelmesség, együttérzés, tisztelet, a becsületesség, egymás elfogadása és segítése, együttműködés, megfelelő viselkedés, nyíltság, felelősség, feladattudat, szabályismeret- és tudat, szabályok elfogadása, egymás figyelmeztetése a szabályok betartására, a másság tolerálása, különbözőségek elfogadása, a gyermekek védelme, az emberi méltóság megőrzése, a mindennapok öröme, szépsége, az igazi ünnepek, a rákészülés, az együttlét öröme.

Ragaszkodjanak óvodájukhoz, társaikhoz, a felnőttekhez, ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra. A felnőttek kérése nélkül is segítsenek egymásnak, érezzenek együtt a közösség tagjaival. Konfliktushelyzeteket társaikkal békés úton rendezzék, érdeklődjenek társaik, barátaik iránt, a csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Az akadályokat igyekezzenek legyőzni, tartsák tiszteletben egymás különbözőségét. Igényükké váljon a tevékenységekben való részvétel, együttműködés. A közösségért szívesen „dolgozzanak”, bízzanak önmaguk képességeiben.

Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Csoportjaink hagyományokkal kialakított, elfogadott szokás- és normarendszerrel működnek, melynek célja az összetartozás, együttérzés élményének elmélyítése, valamint a gyermekek érzelmi intelligenciájának bővítése, a szabad játéktevékenység biztosításának kultúrája.

Figyelemmel, türelemmel hallgassák végig az óvodapedagógusok és társaik közlését.

Ébredessen bennük a közösségi öntudat. Örüljenek a közösen elért sikernek, a közös élményeknek. Alakuljon a környezetükben élők iránti érdeklődés. Társaik szokatlan megnyilvánulásait megértéssel fogadják.

A „másság” elfogadására nevelés: annak elfogadása, megértése, hogy az emberek és gyermekek különböznek egymástól. Igényükké váljon a helyes viselkedés szabályainak betartása. Segítsenek egymásnak, megértőbbek, türelmesebbek lesznek, társas viszonyaik megszilárdulnak. Ismerkedjenek és gyakorolják a közösségen belül az alá-, fölé- és mellérendelt viszonyokat, konfliktuskezelést és megoldást, kompromisszumkötését.

Az óvodapedagógus feladatai a célok elérése érdekében

Olyan szeretetteljes, családi környezetet teremtünk meg, ahol a gyermekekben közös élményeken alapuló, közös tevékenységek során pozitív érzelmi kapcsolat jön létre a beszoktatástól az óvodáskor végéig.

Segítjük a szokás és a normarendszerek megalapozását. A családi légkör játékra ösztönöz, kapcsolatteremtésre, cselekvésre serkent. Óvodai csoportjaink barátságosak, otthonosak.

Minden csoport kialakítja a saját szokásrendszerét, hagyományait, melyek az összetartozás érzését mélyítik. A természeti és társadalmi környezetünkben olyan feltételeket teremtünk, melyben alkalom nyílik az egymáshoz viszonyításra, ezáltal a reális én-kép, pozitív értékrend, helyes viselkedés alakulására.

Az óvodapedagógus felelőssége, hogy a csoport normáit, szabályait a gyerekekkel megismertesse, elfogadtassa, még akkor is, ha azok az otthoniaktól eltérnek.

Lehetőséget adunk, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. A beszoktatásra különös gondot fordítunk, ahol az anya együtt a gyermekével ismerheti meg a közösségbe történő beilleszkedést.

Az érzelmi hatások sokféleségét engedjük érvényesülni, szem előtt tartva azt, hogy a pozitív érzelmeket megerősítjük, a negatívakat visszatartjuk, fékezzük.

A gyermek viselkedéskultúráját a felnőttek jó példája, bátorítása, türelme, bizalma, szeretete és az a szemlélet, ami a sikert észreveszi és a sikertelenséget segíti elviselni.

Fontos, hogy minden gyermekben találjuk meg a pozitív tulajdonságokat, s ezeket erősítsük meg. Teret engedünk a gyermek önkifejező és önértékesítő törekvéseinek.

A közös élmények átélésének lehetőségét az óvodáskor végéig biztosítjuk minden gyermek számára. Az óvodapedagógus a különféle tevékenységek felkínálása során biztosítja a nyugalmat és az érdeklődésüknek megfelelő tevékenységek választását.

Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, eltérő fejlődési ütemét és igényeit, ennek megfelelően differenciáltan fejlesztjük őket. Segítjük a gyermekbarátságok kialakulását.

Óvodánk és környezete adta lehetőségek

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint, különösen jelentős óvodánk együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Gyermekek és Ifjúságvédelmi felelősök, szükség esetén felveszik a kapcsolatot a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.
- A család és óvoda közötti jó kapcsolat és együttműködés érdekében közös alkalmak, programok szervezése.

Kötelezően megvalósítandó elemek

- A rugalmas napirenddel megteremtjük a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételeket.
- Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek a tevékenységeiket szabadon választhassák meg.
- Bevonjuk a gyermekeket csoportszobájuk alakításába, szépítésébe.
- Segítjük az „én – tudat”, később a „mi-tudat” alakulását, megerősödését.
- Munkánk során igyekszünk elérni, hogy a csoport tagjai figyeljenek egymásra, legyenek türelemmel egymás iránt és legyenek képesek beleélni magukat társuk helyzetébe.
- Segítjük az egymáshoz közeledő gyermekek tevékenységét, barátságok alakulását, a visszahúzódó gyermekek kapcsolatteremtését.
- Támogatjuk, hogy a különböző együtt végzett tevékenységekben közösen oldhassanak meg feladatokat, érezzék a közösen végzett tevékenység örömét, eredményét.
- Megismertetjük a gyermekkel az erőszakmentes konfliktuskezelés technikáit, ösztönözzük a gyermekek önálló konfliktuskezelését.
- Buzdítjuk őket arra, hogy vállaljanak feladatokat, fogadják el mások terveit, tanuljanak egymástól.
- Figyelemmel kísérjük a gyermeki felelősség megnyilvánulásait.
- Figyelünk arra, hogy az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése követendő, modell értékű legyen.
- Éreztetjük, hogy a más csoportba tartozó gyermekekkel is egy közösséget alkotnak.
- Őrizzük a saját hagyományainkat.
- Tiszteletben tartjuk a család ünnepeit, hagyományait.
- Biztosítjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek neveléséhez a speciális felkészültséggel rendelkező szakembereket.
- A gyermek jutalmazása mindig az egyéni teljesítőképességhez, a gyermek életkorához igazodva és az elvégzett munkával arányosan történik.

Szabadon megvalósítható elemek, ajánlások, lehetőségek

- családi nap,
- sportnap,
- kirándulások,
- szülők, esetleg más felnőttek meghívása az óvodai tevékenységekre (témakör feldolgozás során),
- munka délelőtti szervezése.

8.9 Munka jellegű tevékenységek

Alapelvek

A munka célra irányuló tevékenység, amely külső irányítással történik. Figyelmet, kötelességvállalást, ezek teljesítését igényli. Eredményéről közvetlen tapasztalatokat szereznek a gyermekek. Felelősséggel jár, melyhez megfelelő ismeret, beállítódás szükséges. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem megszervezésének módja fejt ki a nevelő-fejlesztőhatást. Alapvető körülménynek tartjuk az önállóság, az öntevékenység lehetőségeinek megteremtését. A különböző munkafajták közös vonásaként azt emeljük ki, hogy mindez tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelent az óvodában. A gyermekek minden olyan munkát szívesen elvégeznek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. Mindezek által jó lehetőségük van tapasztalatszerzésre és a környezet megismerésére, ezen túl a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság stb.) alakítására, melyeket óvodai nevelésünk során kiemelten fontosnak tartunk. Ez a tevékenység továbbá a közösségi kapcsolatok, a saját és mások elismerésére nevelés egyik jó formája, a kötelességteljesítés alakításának eszköze.

Megvalósítandó célok, jövőkép

A sokféle, változatos, munkajellegű tevékenység során olyan készségek, tulajdonságok, szokások kialakítása melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezethez való viszonyát, közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. A mindennapos rendszeres feladatvégzés során váljanak képessé az önkiszolgálással kapcsolatos tevékenységek. Jussanak el a saját személyükkel kapcsolatos tevékenységek kialakulása után a közösség érdekében végzett munkáig. Végezzenek a növények gondozásával kapcsolatos tevékenységeket. Vegyenek részt a belső és külső környezet alakításában.

Célunk, hogy a gyermekek mindazokat a feladatokat, amelyek ellátására képesek, önállóan végezzék el. A munka: a napi tevékenységek természetes részét alkossa, soha ne legyen büntetés.

Az óvodapedagógus feladata a célok elérése érdekében

- A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést, folyamatos, konkrét, reális, a gyermekek önmagukhoz mért fejlesztő értékelését igényli.
- Megtanítjuk a gyermekeket a feladatok elvégzésére. Mindenfajta munkában megteremtjük az önálló munkavégzés lehetőségét és biztosítjuk a munka állandóságát, folyamatosságát. Az állandóság, a folyamatosság erősíti a gyermekekben a munka szükségességének érzését.

- A gyermekek számára megteremtjük az életkorukhoz és erejükhöz mért munkalehetőségeket.
- Biztosítjuk a legalkalmasabb eszközöket, rászoktatjuk a gyermekeket, hogy tartsák azokat rendben.
- Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek az általuk különösen kedvelt munkafajtákban elmélyedhessenek.
- Igyekszünk elérni, hogy gátlásos, visszahúzódó gyermekeket is bevonjuk a munkába.
- Törekszünk arra, hogy az együttesen végzett munka, a közös öröm és felelősség, az együtt elért eredmények segítsék a baráti kapcsolatok kialakulását.
- A napirend kialakítása során szem előtt tartjuk, hogy megfelelő időt biztosítsunk a munkára és a gyermekek a különböző feladatokat egyéni tempójuknak megfelelően végezhessek.
- Ösztönözzük a családokat, hogy szoktassák gyermekeiket a saját személyükkel kapcsolatos teendők elvégzésére; hogy vegyék komolyan és tartsák tiszteletben gyermekük munkáját, megbízásait, legyenek segítségére annak elvégzésében.

Kötelezően megvalósítandó elemek

Naposság: A naposság közösségi megbízatás, feladattudatot feltételez és figyelemösszpontosítást igényel.

A naposi munka sikere összefügg a kiválasztás módjával, a munka irányításával és értékelésével. Lényeges, hogy minden napos gyermek ismerje meg az egyes területeken mikor, milyen feladatai lesznek.

A naposok között a munkát megosztjuk, megbeszéljük velük, hogy ki miért felelős. Segítjük a gyermeket a munka folyamatos ellátásában, a célszerű együttműködésben. Megismertetjük velük az egyes munkafolyamatokat, azok részmozzanataival együtt. Azt szorgalmazzuk, hogy a naposok feladataikat növekvő önállósággal oldják meg.

Fokozatosan bővítjük az új tennivalókat, miközben pontosan megismertetjük a gyermekekkel, mit várunk el tőlük, a feladatokat hogyan végezzék el. Egyéb feladataik olyan mértékben növekednek, amilyen mértékben az adottságaik lehetővé teszik.

Önkiszolgálás: a gyermek a saját személyével kapcsolatos feladatokkal, annak sorrendjével a felnőtt segítségével ismerkedik meg: testápolás, öltözködés, saját személyével kapcsolatos igényesség (csoportszoba/holmijuk rendben tartása/óvása, kulturált étkezési szokások, öltözködés, testápolási szokások elsajátítása stb.). Mindezek hozzájárulnak a gyermek biztonságérzetének és önérvényesülési törekvéseinek megerősítéséhez.

Növénygondozás, a környezet rendjének megőrzése: a növénygondozás azért fontos, mert a gyermekek átélik és megfigyelik a közreműködésük nyomán létrejövő változásokat. A teremben és az óvoda udvarán az évszakoknak megfelelően végezhető tevékenységek: a csíráztatás, rügyeztetés, a virágoskert gondozása, a falevelek összegyűjtése stb.

Minden csoportszobában élősarkot alakítunk ki, mivel az a gyermekek tevékenységének és megfigyelésének egyik kiemelt területe. Folyamatosan gondoskodunk, hogy legyenek benne különböző növények, odakerüljenek a gyermekek által gyűjtött, hozott termések és magvak, rügyezettett ágak, csíráztatott magok stb.

A növénygondozást igyekszünk úgy megszervezni és irányítani, hogy a gyermekek minél önállóbban láthassák el feladataikat. Arra készítjük őket, hogy állapítsák meg, mikor milyen feladatok ellátása a fontos. Lényegesnek tartjuk, hogy a gyermekek közösen és egyénenként is gyűjtsenek különböző terméseket, kavicsokat. A mi feladatunk és felelősségünk felhívni a figyelmüket arra, hogy mit, hol és mikor gyűjthetnek. A gyűjtött terméseket, magokat, egyéb növényi részeket meghatározott szempontok szerint csoportosítjuk és elhelyezzük az élősarokban. Biztosítjuk, hogy közreműködhessenek a falevelek összegereblyezésében és a különböző növények gondozásában.

Alkalomszerű munkák, megbízatások: Az óvoda, a csoport életében vannak olyan munkafeladatok, amelyeket a gyermekek a naposi feladatok mellett alkalomszerűen végeznek: a környezet rendjének biztosítása, segítség az óvodapedagógusnak, egymásnak és a kisebbeknek, ajándékkészítés és egyéb megbízatások.

Fontosnak tartjuk, hogy az ünnepekre, megemlékezésekre való felkészülés során, olyan kisebb tárgyakat készítsenek a gyermekek, amelyeket ajándékba adhatnak, vagy a terem díszítésére is felhasználhatunk.

A mindennapok során törekszünk minél több megbízatást adni a gyermekeknek. Különösen a mozgékony, nehezen koncentráló gyermekeket lehet a megbízatásokkal érdeklődővé, aktívvá tenni. Különös gondot fordítunk a közösen végzett munkákra, a gyermekek közötti munkamegosztás és együttműködés megszervezésére, valamint azokra a munkákra, amelyeket az egész csoport érdekében végezhetnek el (pl. segítik a kisebbeket és egymást az öltözködésben stb.).

Szabadon megvalósítható elemek

Tavaszi munkatevékenységek: A kert takarítása, talaj-előkészítés: virágok kitakarása, virágos ládák beültetése. A természetsarokban nevelt palánták kiültetése a magaságyásokba. Madáritatók folyamatos feltöltése. Tavaszra jellemző képek gyűjtése, megfelelő dekoráció készítése.

Nyári munkatevékenységek: A növényzet védelme, gondozása. Virágok folyamatos ápolása, locsolás, gyomlálás, komposztálás. Termések betakarítása.

Őszi munkatevékenységek: Termések, falevelek összegyűjtése, komposztálása. Növények cserépbe, ládába ültetése, a kint maradók betakarása. Cserepes virágok gondozása. Vitaminsaláták, gyümölcssaláták készítése. Madáreleség készítése, madarak folyamatos etetése, itatása. Őszre jellemző képek gyűjtése, megfelelő dekoráció készítése.

Téli munkatevékenységek: Természetsarok gondozása. Madáreleség készítése, madarak folyamatos etetése, itatása. Téltre jellemző képek gyűjtése, megfelelő dekoráció készítése. Csíráztatás, ültetés.

8.10 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Alapelvek

Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység. Természetesen nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógusok által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás célja, hogy támogassa a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését. Elsődleges célja, az óvoda gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

A tanulás feltétele: a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, problémamegoldó gondolkodásának, emlékezetének, fantáziájának, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismertszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógusok feladatai a tanulási folyamatok megvalósításában:

- A tanulást támogató környezet megteremtése (hely, idő, eszközök, légkör, motiváció, közvetlen tevékenykedés, tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása stb.).
- A tervezett vagy a spontán adódó tanulási lehetőségekben alapozzon a gyermek előzetes és aktuális élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Használjon ki minden adódó tanulási helyzetet (a játék, kirándulás stb.), a helyi lehetőségeket.
- A foglalkozások tervezésénél vegye figyelembe a témakörök egymásra építhetőségét.
- Törekedjen komplexitásra.
- Törekedjen differenciálásra.
- A témakörök feldolgozásánál éljen a projekttervek lehetőségével.
- Részesítse előnyben a játékos módszereket, a spontán játékos tapasztalatszerzést, a gyakorlati probléma-megoldási lehetőségeket.
- Tanúsítson elfogadó, ösztönző, bátorító, példamutató nevelői attitűdöt a megismerési, tanulási folyamat során is.
- A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

9 Iskolára való alkalmasság, óvoda - iskola átmenet

9.1 Az iskolára való alkalmasság

A 2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről alapján a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelesség válik.

20/2012.(VIII.31) EMMI rendelet (II. fejezet 10/21 §) szerint a tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. Ennek jellemzőit az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg. Az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális érettség egyaránt szükséges (erről bővebben a „Fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére” c. fejezetben).

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint. A gyermekek alapos megismerése és egyénre szabott fejlesztése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és az iskolába lépésig folyamatos. Óvodánk a nevelés-fejlesztés területei, módszerei, eszközei stb. segítségével megalapozza, azokat a kompetenciákat melyek alkalmassá teszik a gyermekeket az iskolai életre.

Nkt. 45§(2a) bekezdése alapján, ha a gyermek nem éri el az iskolára való alkalmasságot, akkor szakértői bizottság javaslata alapján, további egy év óvodai nevelésben részesül. Amennyiben a felmentést engedélyező szerv engedélyezi a gyermek további egy évig az óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdésének halasztását, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztések és a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít. A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére iskolakezdésre felkészítő foglalkozásokat biztosítunk, az egyéni fejlesztés céljait és feladatait a gyermekek fejlesztésére vonatkozó általános célrendszer figyelembevételével fogalmazzuk meg. A gyermekek számára érthető és betartható szokásokat, szabályokat és feladatokat tervezünk, melynek szerves része a lassabban fejlődő gyermekekre való figyelés és feladatadás. Az együttműködés, segítségnyújtás módját, mértékét a csoporttársak részéről történő elfogadást, személyes példánkkal alakítjuk, határozzuk meg.

Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani és hozzáférhetővé kell tenni.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek nehézségének, pszichésfejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

Az óvoda pedagógusai, tekintettel a gyermek egyéni fejlettségi szintjére, igyekeznek a csoporton belül is olyan egyéni vagy mikrocsoportos fejlesztést biztosítani, amellyel a gyermekek iskolára való felkészítése megvalósul.

Minden esetben fontos a szülőkkel történő folyamatos kommunikáció és együttműködés ezért törekszünk a kölcsönös tiszteletre alapuló kapcsolat megteremtésében. A családokat igyekszünk tanácsokkal, ötletekkel esetleg szakirodalommal, vagy óvodán kívüli fejlesztési lehetőség ajánlásával támogatni.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük, mérési rendszerünkben rögzítjük a gyermek fejlődését. Ezt fogadó óra keretében a szülőkkel megismertetjük, valamint megbeszéljük a gyermek további fejlődéséhez szükséges teendőket.

9.2 Óvoda-iskola átmenet

Az óvodából az iskolába való átmenet jelentős és gyökeres változást jelent a gyermek számára. Az óvoda feladata felkészíteni a gyermeket az iskolára való alkalmasságra, kiemelten az utolsó évben.

Óvodánk feladata az óvoda-iskola átmenet megsegítése érdekében

Az intézményünkben dolgozó pedagógusok már az óvodába lépést megelőzően kapcsolatba lépnek a családokkal. Augusztusban az új gyermekek szüleinek külön szülői értekezletet tartunk.

Az óvodában a felvétel folyamatos, a beszoktatás pedig, fokozatos. Lényege, hogy szeretettel, megértéssel, egyénre szabott odafigyeléssel segítsük elő a gyermekek beilleszkedését. A vegyes életkorú csoportforma megkönnyíti a befogadást.

Az óvodai élet során pedagógusaink igyekeznek az óvodai nevelés óvó-védő, szociális, nevelő és személyiségfejlesztő hatásait maximálisan érvényesíteni.

A gyermek fejlődését az óvodában töltött éveit folyamatosan nyomon követjük, rendszeres megfigyeléseket és méréseket végzünk, ezek eredményeiről, tapasztalatiról a szülőket fogadóórákon tájékoztatjuk.

Amennyiben lemaradást, vagy más fejlődési problémát észlelünk tájékoztatjuk a szülőket keresve a lehető legjobb megoldást, a gyermek érdekében. Szükség esetén szakértői vizsgálat kezdeményezése.

Év elején és év végén (októberben és májusban) minden gyermeket felmérünk (családrajz/első rajz, testséma, egészséges életmód, színek és a Bakonyi Anna- féle mérőlapok segítségével). A nevelési év elején és a végén rövid szöveges értékelést írunk minden gyermekről. Novemberben elvégezzük a tankötelesek iskolaérettségi felméréseit a DIFER mérés segítségével, valamint szöveges értékelésben összegezzük a tapasztalatokat. Ezek eredményeiről konzultálunk a szülőkkel.

Célunk már ebben az életkorban az életre nevelés, érzékelésre, mintakövetésre, (belső) képalkotásra, (tapasztalat) feldolgozásra és az óvodáskor végére megfelelő kapcsolatteremtésre és együttműködésre képessé válás.

Az átmenet megkönnyítése érdekében intézményünk igyekszik megfelelő kapcsolatot ápolni a helyi általános iskolával. A két intézmény pedagógusai igény szerint látogatják egymást, megbeszéléseket tartanak. Ezáltal jobban megismerhetik egymás személyiségét, munkamódszereit, követelményeit. Szorgalmazzuk továbbá, hogy a két intézmény pedagógusai kölcsönösen megismerjék az intézmények alapidokumentumait, valamint a közös programok, rendezvények szervezését.

Tavasszal a tanköteles gyermekeket meglátogatják leendő elsős tanítók, akikkel közös szakmai megbeszéléseket folytatunk a gyermekek jobb megismerése és az átmenet problémáinak kiküszöbölésére. Ősszel pedig, az óvodapedagógusok meglátogatják az elsőosztályos gyermekeket.

10 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Programunk megvalósulása, akkor nevezhető sikeresnek, ha az iskolakezdéséhez gyermek megfelel az alábbi feltételeknek (testi, lelki és szociális érettség terén):

Testi fejlettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Az egészséges életmód

- Önállóan használja a WC-t.
- Önállóan mos kezet, használja a körömkefét.
- Önállóan mos fogat, a fogápoló szereket tisztán tartja.
- Vigyáz a mosdó rendjére.
- Szükség szerint használ zsebkendőt.
- Helyesen használja az evőeszközöket, szalvétát.
- Ügyel az étkezőasztal esztétikus rendjére.
- Szokásává vált a rendszeres, gondos tisztálkodás.
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik, ruháját rendbe rakja.

Mozgás

- Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban.
- Mozgása összerendezett, harmonikus.
- Finommozgásai pontosak, biztosak, könnyedek.
- Kezessége kialakult dominanciájú.
- Helyes testsémája kialakult.
- Jól tájékozódik a téri irányokban, síkban, időben.
- Képes rövidebb távon egyenletes iramban futni.
- Tud ütemtartással járni.
- Képes babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra vízszintes padon.
- Tud gurulóátfordulást végrehajtani előre.
- Tud helyben labdát vezetni.
- Tud egykezes felsődobással célba dobni.
- Képes néhány mozgásos játékot (futó-, fogójáték) irányítás nélkül játszani.
- Versenyjátékokban önként betartja a szabályokat.

Lelki fejlettség

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának. Az emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés, megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, növekszik a figyelem tartalma és terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Szociális érettség

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

Érzelmi, erkölcsi, közösségi képesség

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb- szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg: kitartásának, tempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet
- Frustrációtűrése, önfegyelme életkorának megfelelő szintű.
- Ragaszkodik a csoporttársaival és a csoportban (az óvodában) dolgozó felnőttekhez.
- Igényli a csoportban kialakult szokás- és szabályrendszer alkalmazását.
- A játékszereken képes konfliktusmentesen megosztani társaival.
- Segíti társait a tevékenységekben, együttműködő.
- Türelemesen meghallgatja a felnőtteket és gyermektársaikat.
- A csoportba érkező vendéget szeretettel, udvariasan fogadja.
- Az udvariassági formák betartásával kommunikál.
- Konfliktushelyzetben társaival egyezkedik, keresi kompromisszumos megoldást.
- Érdeklődik társai iránt, számon tartja társai hiányzásának okát.

Anyanyelvi terület

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ.
- Különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot.
- Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések is lehetségesek.

- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi gondolatainak érthető kifejezését mások számára.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Udvariassági kifejezéseket használ.
- Várja, igényli a mesehallgatást.
- Gondosan bánik a könyvekkel.
- Néhány mondókát, verset, mesét képes emlékezetből felidézni.
- Szívesen mesél, bábozik, dramatizál.
- Tud történeteket kitalálni, azt elmondani, megjeleníteni.

Játék

- Szívesen játszik gyermektársaival és a felnőttekkel egyaránt.
- Tud egyedül is elmélyülten játszani.
- Szabad játékában konstruáló, szerep és szabályjátékok egyaránt megfigyelhetőek.
- Képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására.
- Képes szerepjátékok megszervezésére, az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására.
- Játék helyzetben újra alkotja a felnőttek tevékenységét.
- Képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolását.
- Társaival a játék során cselekvéseit összehangolja.
- Elfogadja és alkalmazkodik a játék szabályaihoz.
- Alkalomadtán, le tud mondani egy-egy kedves játékszerről.
- A játéktémát, esetleg, napokon keresztül folytatja társaival.
- Vigyáz a játékszerekre, eszközökre.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Élvezettel hallgat zenét.
- Szívesen énekel, játszik dalos játékokat, használ „óvodás” hangszereket.
- Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni.
- Tud dallam- vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni.
- Tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Felismeri a halk-hangos, gyors-lassú, magas-mély fogalompárokat.
- Adott jelre képes halkán v. hangosan beszélni, énekelni.
- Tud magasabb v. mélyebb kezdőhang alapján énekelni.
- Adott jelre képes gyorsabb v. lassúbb ütemben tapsolni, mozogni.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától.
- Képes az egyenletes lüktetést és ritmust tapssal, mozgással a dalból kiemelni.
- Tud társaival térformákat alakítani.
- A különböző mozgásokat és táncmozdulatokat társaival együtt, egyöntetűen, esztétikusan végzi.
- Tud élvezettel, irányítás nélkül játszani néhány dalos játékot.
- Megbeszélés vagy egyéni ötletek alapján az éneklést csörgő v. ütőhangszerekkel tudja kísérni.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- Örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol.
- Képkötésében kifejezi gondolatait, élményeit.
- Elképzeléseit, emlékeit életkorra jellemző részletességgel, megfelelő színekkel, formákkal, mozgással ábrázolja.
- Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
- Önállóan és csoportosan is készít játékot, kelléket, ajándékot.
- Téralakításban, építésben másokkal együttműködik.
- Tud különféle technikával ábrázolni, alkotni, a technikát önállóan, a rendelkezésre álló anyagokból megválasztani.
- Díszítő v. kompozíciós feladatot, kreatívan, változatos színekkel, rajzolással, festéssel, papírmunkával, stb. megoldani.
- Eszközfogása és eszközhasználata (ceruza, ecset, olló stb.) helyes, viszonylag magabiztos.

A külső világ tevékeny megismerése

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, környezetéről; tudja nevét, életkorát, születési helyét, időpontját, lakcímét, testvérei nevét, szülei foglalkozását.
- Megkülönbözteti az évszakokat, a napszakokat és a hét napjait.
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- Ismeri szűkebb lakóhelyét a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét. Életkorának és képességeinek megfelelően, részt vesz a gondozásukban, a környezet megóvásában.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismeri az alapvető színeket, azok világosabb, sötétebb árnyalatát.
- Helyesen használja a tö- és sorszámneveket.
- Képes két kiterjedést, vagy mennyiséget egymással egyenlővé, ugyanannyivá tenni, vagy valaminél kisebbet, kevesebbet, nagyobb, többet létrehozni.
- A tárgyakat legalább 10-ig meg tudja számlálni, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Tud 10-es számkörben bontani, részhalmazokat egyesíteni. Meg tudja állapítani, hogy több, kevesebb vagy ugyanannyi –e.
- Felismeri és megnevezi az alapvető sík és térmértani formákat (kör, háromszög, négyzet, gömb, kocka).
- Helyesen használja a térbeli viszonyokat jelentő névutókat.

Munka jellegű tevékenységek

- Önként és szívesen vállal egyéni megbízatásokat.
- Ügyel környezete tisztaságára, rendjére.
- Részt vesz a csoportszobában és az óvoda kertjében növények (állatok) gondozásában.
- Szívesen vállalja a naposi tevékenységeket.

- Naposként az étkező asztalt esztétikusan teríti meg és szedi le.
- Aktívan vesz részt a játékok elrakásában, teremrendezésben.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzi feladatát.
- A munkavégzéshez szükséges eszközöket rendeltetésszerűen, önállóan használja.
- A használatot követően az eszközöket, szerszámokat, anyagokat gondosan, esztétikusan teszi el.

Tanulás

- Az egyszerű feladatokat megérti.
- Ha a helyzet megkívánja, kívárja, amíg rákerül a sor.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Szándékos figyelemre képes és ennek időtartama életkorának megfelelő.
- Feladatai végrehajtásában kitartó.
- Monotónia tűrése és kitartása, tanulási helyzetekben, életkorának megfelelő.
- Képes a már elsajátított ismeretek akaratlagos felidézésére.
- Munkatempója, feladattudata és feladattartása életkorának megfelelő.
- Életkorának és képességeinek megfelelő feladatok esetében, képes önállóan és eredményesen tevékenykedni.
- Felébredt benne az iskola, a tanulás utáni vágy.

11 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Cél: Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Az esélyegyenlőség biztosításához szükséges elvek, feladatok:

A hatályos jogszabályok alapján Nyáregyháza Nagyközség Önkormányzat Jegyzője határozatban rögzíti a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőket, a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket.

Az intézménybe járó gyermekek részére az érvényes jogszabályok figyelembevételével biztosítjuk az óvodai gyermekétkeztetést.

Alapelvek:

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a rendelkezésünkre álló adatok, tények (gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció) és eddigi értékeink alapján az alábbi alapelvek, feladatok, felelősség megállapítására került sor:

Óvodánk célrendszere egyöntetűen kiemeli a gyermekek megismerését, elfogadását, képességszintre épülő fejlesztését, a tehetség gondozását, a kompenzációt, felzárkóztatást. A csoportszobák felszereltsége megfelelő és biztosított a szakember ellátottság.

A szociális támogatás, együttműködés a gyermekjóléti és családsegítővel, valamint a szociálpedagógussal tovább erősíti a családokkal való jó kapcsolatunkat.

Feladataink: Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását. Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot teszünk. A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban ismerjük meg, a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket ismerjük fel és ha szükséges ehhez szakember segítségét kérjük.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell:

- az intézményben biztosított szolgáltatások igénybevétele során,
- a gyermeki jogok gyakorlása során,
- felzárkóztatás, egyéni fejlesztés vagy tehetséggondozás biztosítása,
- gyermekcsoportban történő elhelyezéskor,
- hit és vallásfoglalkozáson való részvétel biztosítása.

11.1 A migrációs populáció integrációja

A nemzetközi vándorlások (migráció) hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyermekek is részt vehetnek, akiknek családjai Magyarországra települtek át, vagy szülei huzamosabb ideig vállaltak itt munkát.

Óvodai nevelési programunkban olyan készségek fejlesztése is a cél, mint a kognitív, az eszköz jellegű (kommunikációs képességek fejlesztése) és a szociális készségek (kötődés, érdekérvényesítés, társadalmi szerepekre való felkészítés) fejlesztése.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns, menekült) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Feladatunk: A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyermekek együttes gondozása, nevelése, fejlesztése a magyar állampolgárságú, magyar anyanyelvű gyermekekkel.

12 Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

- különleges bánásmódot igénylő gyermek,
- sajátos nevelési igényű gyermek,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek,
- diabéteszes gyermek.

12.1 A különleges bánásmódot igénylő gyermek típusai:

- tanulási problémákkal küzdő gyermekek,
- tanulási nehézséggel küzdők (például: lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok),
- tanulási zavarral küzdők (például: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba).

12.2 Sajátos nevelési igényű gyermek

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A szülők szerepe alapvető és lényeges, sőt nélkülözhetetlen eleme az integrációs folyamatnak. A többségi óvoda egyik nagy előnye a gyermekek önkiszolgálásra, önálló tanulásra ösztönzése, szoktatása. Ezért fontos elv, hogy csak annyi segítséget nyújtsunk, amennyi éppen szükséges. Az együttnevelés mindennapi megvalósulásának és a gyermek eredményes fejlesztésének legfőbb feltétele a pedagógus és a gyógypedagógus együttműködése

Az általános elvek sajátos nevelési igényű gyermekek fogadásánál a következőkkel egészülnek ki:

- elfogadó környezet biztosítása,
- az elvárásoknak a súlyosság mértékéhez, valamint a gyermek fejlődési üteméhez való igazítása,
- annak belátása, hogy kiemelkedő tevékenységre is képes lehet,
- a fejlesztés megvalósítása a megfelelő területen kiemelten az alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködő készség terén való segítségnyújtás,
- csoportos, kiscsoportos, egyéni formában való segítségadás,
- diagnózisra építő sokoldalú képességfejlesztés.

Az óvodai nevelés és fejlesztés elvei a sajátos nevelési igényű gyermekre vonatkozóan:

- A fejlesztést csak komplex kivizsgálás után szabad megkezdeni.
- Amennyiben részesült korai fejlesztésben, arra kell építeni.
- A sérült funkciók miatt biztosítani kell a folyamatos stimulációt és kondicionálást, a fejlesztés folyamatosságát, rendszerességét és a kiszámíthatóságát.
- A pedagógus türelmes, nyugodt, érzelmi támaszt biztosító habitusa elengedhetetlen (kivárási képessége).
- Az ismeretnyújtás fokozatainak kis lépésekben való lebontása, tervezése és végrehajtása.
- Cselekvésbe ágyazott gondolkodás figyelembevétele.
- Kellő idő, alkalom, vagyis a munkához való időtöbblet biztosítása.
- Nagy mennyiségű változatos ingerek (taktilis, mozgásos, látási, hallási) biztosítása a tapasztalati és ismeretkör bővítése érdekében.
- Az alapmozgások kialakítása, fejlesztése, szociális készségek, önkiszolgálás, kognitív funkciók fejlesztése.
- Az adekvát játékhasználat elősegítése.
- A változatosság biztosítása (ugyanazon funkció változatos módon való gyakoroltatása).

- Tudatos önállóságra nevelés.
- Egyéni adottságokhoz alkalmazkodó bánásmód, differenciált fejlesztés, eltérő terhelhetőség figyelembevétele.
- A fejlesztés folyamata a pedagógusok szakemberek együttműködésével, a gyermekre vonatkozó tapasztalatok rendszeres megbeszélésével.

12.3 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek: aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,
- Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg fejlesztő- és/ vagy gyógypedagógus közreműködésével.

12.4 Kiemelten tehetséges gyermekek

- intellektuális tehetség (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, fizikai, nyelvi stb.),
- művészi tehetség (képzőművészeti, zenei),
- pszicho motoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület).

Tehetséggondozás az óvodánkban

Az óvodapedagógusok feladatai:

- felismerni a tehetségígéretes gyermekeket,
- ösztönözni, motiválni kreativitásukat,
- kielégíteni szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági,
- önbizalom, önkifejezés, önmegvalósítás támogatása,
- harmonikus fejlesztés.

A tehetségígéret a következő területeken mutatkozhat meg:

- kiváló rajzkészség,
- zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem
- külső világ tevékeny megismerése témakör
- matematikai tapasztalatszerzés képessége
- anyanyelv-kommunikációs képesség
- testi ügyesség, tánc-harmonikusmozgás, versenysportra való alkalmasság,
- kiemelkedő szociális képesség.

A tehetségígéretes gyermekek fejlesztéséhez nevelési időn kívüli foglalkozásokat szervezünk (ovifoci, néptánc, kézműves tehetségműhely stb.). A különböző tevékenységi területekhez olyan eszközöket biztosítunk, amelyek elősegítik a tehetségük kibontakoztatását.

Differenciálás megvalósulása az óvodánkban

- A gyermekek közötti különbségekhez fejlődésbeli eltérésekhez való alkalmazkodás a differenciálás. Pedagógiai szemlélet és módszer.
- A differenciálás történhet: eszközzel, technikai megoldásokkal, tartalommal, szervezeti kerettel, munkaformákkal, és a képességszintekkel.
- Egy adott gyermekcsoportban a fejlődési szintekhez való alkalmazkodás alapja a gyermekismeret. Az óvodapedagógusok minden feladat helyzetben több fokozatban, minőségben terveznek és biztosítják a gyermekek döntési, választási lehetőségét. Amennyiben a gyermek az általa választott szintet teljesíti, sikerélménye lesz, mely továbblépésre ösztönzi. Szükséges a tudatos tervezőmunka, melyben érvényesíthető a differenciálás.

12.5 Diabéteszes gyermekek óvodai ellátása

Az 1-es típusú cukorbetegség a hasnyálmirigy inzulintermelő sejtjeinek pusztulásával járó autoimmun betegség, amelyben a szervezet a számára szükséges inzulin pótlását külső forrásból igényli. A diabétesz tehát egyfajta anyagcsere-betegség, élethosszig tartó, folyamatos ellátást igénylő állapot, amely akár már csecsemőkorban is diagnosztizálásra kerülhet, így az érintett életét már kisgyermek korában is alapvetően befolyásolhatja. Mivel a gyermekek nem önállóak, csecsemőkorban és korai gyermekkorban a cukorbetegségük ellátása a szülei és az őket gondozók közvetlen napi feladata, ellátásukhoz az intézményekben eltöltött időben az ottani dolgozók aktív részvétele is szükséges.

Mivel az anyagcsere-betegség a gyermek értelmi és szellemi képességeire nincs hatással, így erre vonatkozó sajátos vagy speciális nevelést nem igényel. A diabéteszes gyermekekre az óvodai ellátás tekintetében ugyanazok a törvények és jogszabályok vonatkoznak, mint nem diabéteszes társaikra. A gyermekek egészségi állapota védett tulajdonságnak minősül, emiatt hátrányos megkülönböztetés nem érheti őket. A cukorbeteg gyermekek egészséges kortársközösségbe való integrációját a betegség nem akadályozza.

Gondoskodni kell arról, hogy a gyermek óvodájában mindenki ismerje azokat a feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gyermek biztonságban legyen.

Biztosítani kell az inzulinos kezelés megvalósításának lehetőségét, ennek eljárásrendjét az óvoda által részletesen kidolgozott külön szabályozás tartalmazza.

13 Gyermekvédelmi feladataink

Intézményünk nevelési elveiben a gyermekek „mindenek felett álló érdekeit” tartja szem előtt. Cél, hogy a gyermekek biztonságban érezzék magukat.

Arra törekszünk, hogy a nehéz helyzetben lévő családokat megismerjük és segítsük, differenciáltan a rászorultság fokát és mikéntjét figyelembe véve. Az elbírálásnál méltányosan, a gyermekek számára legkedvezőbb módon történjen a döntéshozatal. Ez minden pedagógus feladata és kötelessége.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint a gyermekvédelem célja, a gyermek családban történő felnevelése, a veszélyeztetettség megelőzése, egy helyi segítő gyűrű kiépítése.

Lényege, hogy a segítség akkor érkezzen, amikor a problémák még kezelhetők, megoldhatók családon belül. Egyértelműen a preventív gyermekvédelem megerősítését célozza.

A család elsődleges szerepe mellett meghatározó jelentőségű az óvoda felelőssége és lehetősége, akik a gyermekekkel kapcsolatba kerülnek.

A gyermekvédelem alanyai:

- a hátrányos helyzetű gyermekek,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek,
- a veszélyeztetett gyermekek,
- a nehezen nevelhető gyermekek,
- a szociálisan inadaptált gyermekek.

A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer tagjai között elsődleges helyen áll az óvoda.

A törvény szerint kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Gyermekvédelmi feladatainkat az éves gyermekvédelmi munkaterv alapján végezzük.

Konkrét gyermekvédelmi feladataink:

- A jelenleg hatályos törvények, rendeletek, nemzetközi egyezmények, ajánlások megismerése minden pedagógus részéről.
- A szülővel és a gyerekkel egyenrangú, partneri kapcsolat kiépítése.
- A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmének szem előtt tartása, a titoktartási kötelezettség betartása.
- A másság elfogadása, vallási, világnézeti meggyőződés tiszteletben tartása.
- Biztosítjuk, hogy a gyerekeket semmilyen hátrányos megkülönböztetés ne érje.
- A gyermekek érdekeinek képviselése.
- A veszélyeztetettség és krízisállapot felismerése, jelzése.
- A különböző okok miatt veszélyhelyzetbe került gyermekek felmérése, nyilvántartásba vétele, a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése.
- Az okok feltárása és megfelelő segítségnyújtás.
- Kapcsolattartás és együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal.
- Gyermekbalesetek megelőzése.
- Rendszeres egészségügyi vizsgálatok biztosítása.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Fogadó órát biztosítunk.
- Nyilvántartjuk a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekeket.
- Felmérjük az egyszülős családban nevelkedők számát.
- Családlátogatást végzünk.
- Szakmai felkészülés, önképzés, továbbképzés.

A gyermekvédelem belső és külső kapcsolattartása:

- Az óvodavezető felelősséget vállal a gyermekvédelmi munka megfelelő működéséért, ehhez biztosítja a feltételeket.
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos információkról, cselekvési-intézkedési tervekről az óvodavezetőt rendszeresen tájékoztatják a gyermekvédelmi felelősök.
- A veszélyeztetettség felmérése érdekében a csoportban dolgozó óvodapedagógusok, illetve a szülők jelzéseit vesszük figyelembe.
- A megfelelő megoldás biztosítására törekszünk.
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Védőnői Szolgálat

A szociális hátrányok feltérképezésében, a csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a szülők jelzésére alapozunk a hátrányok leküzdése érdekében a fent említett képviselői szervekkel vesszük fel a kapcsolatot, és a problémák megismerésének függvényében kérünk, illetve ajánlunk segítséget.

14 Óvodai ünnepek, megemlékezések

Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a neveléshez. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak számos erkölcsi, érzelmi, közösségi és esztétikai élmények megélésére.

Az ünnepek, a hagyományok ápolása fontos szerepet játszik az óvoda életében, hiszen nemzeti és közösségi kultúránk megismertetésére adnak lehetőséget.

Az aktív és önálló gyermekek nevelésének egyik sajátos eszköze a jól megszervezett ünneplés. Az előkészület lehetőséget ad a gyermekek közötti kooperáció és kommunikáció gyakorlására.

Az óvodapedagógusok feladata:

A gyermekekben az ünnepre való ráhangolódás, felkészülés és az apró ajándékkészítés fontosságának, igényének megalapozása. Az óvodapedagógus méltóképpen szervezze és bonyolítsa le az eseményt, igyekezzen megalapozni és következetesen betartani a szokás és hagyományörzés elemeit.

Óvodai ünnepek, rendezvények:

- Nemzeti ünnepek (Október 23., Március 15.)
- „Zöld” jeles napok (Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld világnapja....)
- Hagyományörző jeles napok (Márton nap, Luca nap, Téltemetés-Kisze...)
- Mikulás
- Advent, Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Anyák napja
- Óvodai búcsúztató
- Név- és születésnapok megünneplése

15 Az óvoda szolgáltatásai

Térítésmentes szolgáltatások:

- logopédiai fejlesztés (beszédhangok helyes kiejtésének kialakítása),
- gyógypedagógiai fejlesztő foglalkozások,
- fejlesztő foglalkozások,
- hitoktatás (a különböző vallási felekezetek képviselői részvételével),
- gyermek néptánc,
- Bozsik Intézményi Program, Ovifoci,
- gyermekek egészségfejlesztése, kötelező rendszeres egészségügyi felügyelet.

Térítéses szolgáltatások:

A szülők írásban benyújtott kérelme alapján: Sport manó, angol nyelvoktatás, TSMT torna, gyermek fitness...stb.

16 Óvodánk ellenőrzési terve - értékelési rendszere

Az intézményben folyó pedagógiai munkáért az óvodavezető felel.

Ellenőrzési, értékelési rendszer:

Az intézményértékelés az óvodában folyó minden tevékenységre, területre kiterjed, így az óvoda közvetlen környezetének a nevelés, a tanulás szempontjából fontos adottságaira és jellemzőire is. Az intézményértékelés egyben a program bevalásának értékelése is.

Az ellenőrzés, értékelés területei:

- az óvoda céljainak megvalósítása,
- a Pedagógiai Program,
- a gyermekek egyéni fejlődési jellemzői,
- személyi, tárgyi, anyagi feltételek,
- jogszerűség.

Pedagógiai munka ellenőrzése

Dokumentum ellenőrzés:

- csoportnapló,
- felvételi mulasztási napló,
- a gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció, amely tartalmazza az anamnézist, a méréseket, az óvodapedagógusok megfigyeléseit, szakvéleményeket, családrajzokat stb.

Tevékenység látogatások:

- óvodapedagógus gyakorlati munkája,
- önértékelés, tanfelügyelet, minősítés.

17 Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot készítette: Az óvoda vezetője	Dátum: 2022. augusztus 25. Óvodavezető
A nevelő munkát segítő alkalmazottak a Pedagógiai Programban foglaltakról tájékoztatást kaptak.	Dátum: 2022. szeptember 16. A nevelő munkát segítő alkalmazottak nevében
A Szülői Szervezet a Pedagógiai Programról a tájékoztatást megkapta.	Dátum: 2022. szeptember 16. Szülői szervezet nevében
Nyáregyháza Nagyközség Önkormányzata a magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezése alapján az egyetértési jogát a többletköltség finanszírozásához megadta.	Dátum: 2022. Fenntartó nevében Ph
Az Egészségfejlesztési Programot az egészségügyi szolgálat véleményezte.	Dátum: 2022. Egészségügyi szolgálat Ph
A Pedagógiai Programot az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte szakmai javaslatait a nevelőtestületi elfogadás előtt megtette.	Dátum: 2022. augusztus 30. Szakmai munkaközösség vezető
Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület a döntési hatáskörében elfogadta.	Dátum: 2022. augusztus 30. Nevelőtestület nevében
Pedagógiai Programot az óvoda vezetője döntési hatáskörében a jóváhagyta.	Dátum: 2022. szeptember 30. óvodavezető Ph

18 Melléklet - Egészségfejlesztési Program

Bevezetés

Napjainkban egyre nagyobb hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelés. A gyermekek már az otthoni környezetben megtanulják és elsajátítják azokat az alapvető szokásokat, amelyek segítségével életüket a későbbiekben a lehető legegészségesebbé tehetik. Sajnos a nem megfelelő életvitel, a helytelen táplálkozás, a mozgásszegény életmód, a túlhajszoltság kimerültséghez, betegségek sokaságához vezet.

Egyre kevesebb pozitív mintát hoznak magukkal a gyerekek otthonról. Ezért is nagyon fontos az egészséges életmódra, egészséges életvitel igényének kialakítására nevelés az óvodás életkorban.

Az egészséges életmódra nevelés elősegíti a gyermekek testi fejlődését és érzelmi nevelését egyaránt. Elsődleges szempont a gyermekek egészséges életmód iránti igényeinek megalapozása, amelyek kialakításában a szülők, az óvodapedagógusok és az óvoda minden dolgozója példamutató magatartásának rendkívül fontos szerepe van.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
- az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű,

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A program célkitűzései:

- A gyermekek egészséges életvitelének alakítása, testi fejlődésük segítése.
- A gyermekek ismereteinek bővítése saját testükről, az egészséges étkezés, mozgás és tisztálkodás fontosságáról.
- Szülők bevonása a programokba, az együttműködés elmélyítése a közös élmények, ismeretnyújtás segítségével.

- Ismerkedjenek meg egészséges ételekkel, italokkal, az egészséges táplálkozás szokásaival, illetve az étkezési szokásokkal.
- Harmonikus, összerendezett mozgásuk, testi képességeik fejlődésének elősegítése.
- Tevékenységek, játékos mozgások során bővüljön ismeretük, fejlődjön képességük.

A program feladatai:

- egészséges környezet biztosítása,
- a gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése,
- a gyermekek egészségének védelme, edzettségük biztosítása,
- együttműködés a szülőkkel, az otthonról hozott pozitív szokások megerősítésével,
- ismerkedjenek a zöldség, gyümölcs fogyasztási lehetőségeinek különböző módjával, elkészítésével, ismerkedjenek meg új ízekkel, melyek egészséges táplálékaink közé tartoznak,
- a testápolás, tisztálkodás eszközeinek helyes használatának megismertetése, gyakorlása,
- ismerkedjenek testrészeikkel, érzékszerveikkel, azok funkcióival,
- a rendszeres mozgás fejlessze a mozgáskedvüket, mozgáskészségeiket, növelje állóképességüket, erőnlétüket,
- az udvaron és a csoportszobában végzett tevékenységek alkalmával ismerkedjenek különböző munkatevékenységekkel, fejlődjön szociális, együttműködő képességük, alakuljon ki bennük felelősség a növények folyamatos gondozása iránt.

MOZGÁS

A mozgás fontos szerepet tölt be az óvodás korú gyermekek fejlődésében. A mozgás fejlődése elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést.

A szervezett és a szabad mozgás fejleszti a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás...). Fejlesztik a testi képességeket, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, valamint a személyiség akaratú tényezőinek alakulását.

Cél:

- a mozgás legyen életük természetes velejárója,
- váljon igényükké a rendszeres mozgás,
- a mozgás, mint örömforrás megélése,
- együttes mozgás élményének átélése,
- az egészség fejlesztése, a test edzése, a testi és szellemi teljesítőképesség fokozása,

Feladat:

- mozgáskedv felkeltése, fenntartása,
- rendszeres mozgással az egészséges életvitel alakítása,
- testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése
- mozgásra ösztönző biztonságos környezet megteremtése,
- mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészségek fejlesztése,
- életkornak megfelelő mozgástapasztalatok biztosítása.

Várható eredmények:

- testi képességek: természetes nagymozgások, mozgáskoordináció, egyensúlyérzék, szem-kéz, szem-láb koordináció, finommotorika, helyes testtartás fejlődése,
- értelmi képességek: testséma fejlődése, testrészek ismerete, megnevezése, téri irányok, testfogalom alakulása, problémamegoldó gondolkodás fejlődése,
- verbális képességek: testrészek, cselekvések megnevezése, térbeli viszonyok megfogalmazása, beszédértés,
- érzelmi-akaratú képességek: önuralom, önfegyelem, feladattudat, szabálytudat,
- szociális képességek: együttműködés, tolerancia, empátia, viselkedésminták tanulása.

TESTÜNK

Az óvodáskorú gyermek énkép kialakításának elengedhetetlen feltétele saját testének megismerése, annak tisztán és egészségesen tartása, ápolása. A gyermekek tapasztalás segítségével ismerkednek meg saját testükkel, testrészeik funkcióival.

Cél:

- testséma és én-kép fejlesztés,
- testrészek, azok funkciójának megismerése, megnevezése,
- ismerjék meg az érzékszerveket, az érzékelés fontosságát, érzékszervek funkcióját,
- több érzékszerven keresztül történő tapasztalatszerzés,
- ismerjék meg az orvos, fogorvos gyógyító munkáját,

Feladat:

- tevékenységek biztosításával a testrészek, érzékszervek megismertetése,
- érzékszervek funkcióinak megismertetése, érzékelés fejlesztése,
- élmények alapján az orvos munkájának megismertetése, testünk, egészségünk védelmének tudatosítása és annak fontossága.

Várható eredmények:

- testi képességek: nagymozgások és finommozgások, mozgáskoordináció fejlődése,
- értelmi képességek: testséma fejlődése, testrészek, érzékszervek ismerete, testfogalom kialakulása, téri irányok érzékelése,
- verbális képességek: testrészek, érzékszervek nevének ismerete, ízek, illatok, tárgyak, emberek tulajdonságainak megnevezése,
- érzelmi, szociális képességek: önismeret, tolerancia, együttműködés.

TESTÁPOLÁS, TISZTÁLKODÁS

A testápolás magában foglalja a testünk, ruházatunk gondozását, egészségünk védelmét, tisztaságigényünk kielégítését, továbbá a közvetlen és a tágabb környezetünk tisztántartására való törekvésünket. A gyermekek különböző higiéniai szokásokkal érkeznek óvodába.

A testápolás igényének kialakítása modellkövetéssel az óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens és a dajka segítségével, együttműködésével történik.

Cél:

- a személyi higiénia iránti igény felkeltése,
- ismerjék a tisztálkodás fontosságát, helyes elvégzését,
- a testápolás igényének kialakítása, a testápolási műveletek megtanítása,
- takarékos vízhasználat fontosságának tudatosítása,
- szükségletek jelzése,
- önálló, alapos tisztálkodás életkornak megfelelően.

Feladat:

- a személyi higiénés eszközök biztosítása,
- a tisztálkodási eszközök megismertetése,
- a tisztálkodás helyes kivitelezésének megtanítása, gyakorlása,
- megfelelő higiénés szokások kialakítása, rögzítése,
- a helyes fogápolás megtanítása, gyakorlása.

Várható eredmények:

- testi képességek: finommotorika, szem-kéz koordináció, önálló tisztálkodás fejlődése,
- értelmi képességek: testséma, észlelés, emlékezet fejlődése, testrészek ismerete, térpercepció, téri irányok észlelése,
- verbális képességek: tisztálkodási eszközök, cselekvések, téri irányok megnevezése, szókincs gazdagodása, fogalomismeret bővülése,
- érzelmi-akarat: önállóság, önfegyelem fejlődése,
- szociális képességek: segítőkészség kialakulása.

HELYES TÁPLÁLKOZÁS

Az óvodáskorban kialakított, elsajátított táplálkozási szokások, illetve ismeretek egy életre meghatározóak lehetnek. A táplálkozási szokások már gyermekkorban kialakulnak, formálódik az ízlés, rögzülnek a táplálkozási minták és a táplálkozási magatartás is.

A mennyiségileg és minőségileg megfelelő táplálkozás alapvető fontosságú a gyermekek fejlődése szempontjából.

Cél:

- Az étkezési szokások megismertetése mellett, egészséges ételekkel való ismerkedés többféle érzékszerv bevonásával, a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.
- Az egészséges táplálkozás szokásainak alakítása, bővítése.
- Egészségtudatos magatartásra nevelés.
- Diétás étkezés biztosítása.

Feladat:

- egészséges ételek, italok fogalmának tudatosítása, fogyasztásuk fontossága, egészségmegőrző szokások kialakítása, prevenció megvalósítása,
- változatos ízekkel való megismerkedés,
- gyümölcs-zöldségnapok tartása a szülők bevonásával,
- ételek készítésében való részvétel,
- tapasztalatszerzés, ételek alapanyagainak megismerése kóstolással,
- diétás étrend igénylése, pl. diabétesz, laktóz- és gluténintolerancia esetén, szakorvos által kiállított igazolás bemutatásával történik.

Várható eredmények:

- testi képességek: finommozgás, mozgáskoordináció fejlődése,
- értelmi képességek: ok-okozati összefüggések felismerése, fejlődik érzékelésük, figyelmük,
- verbális képességek: ételek megnevezése, kifejezőkészség, mondatalkotás fejlődése, nyelvi kifejezőkészség alakítása, szókincs bővítés,
- szociális képességek: együttműködés, türelem, alkalmazkodási képesség alakítása.

LELKI EGÉSZSÉGVÉDELEM

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiéniájának megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Cél:

- Olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) egyensúlyra törekszik.
- Az érzelmi intelligencia fejlesztés.
- A gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiség tulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése.
- A pszichés stressz feldolgozásának elősegítése.
- Társadalmilag nem elfogadható magatartásformák kialakulásának megelőzése.
- A harmonikus társkapcsolatok alakítása.

Feladatok:

- A biztonságos, nyugodt, kiegyensúlyozott, családi légkör megteremtése.
- A csoport szokás- és szabályrendszerének kialakítása.
- Az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése legyen követendő, modell értékű.
- A folyamatos napirend megszervezésével szabad játék biztosítása.
- Mindennapos szabad mozgás lehetőségének biztosítása.
- A testi kontaktus igényének kielégítése.
- Az értékelés során a pozitív megerősítés eszközeit alkalmazzuk.
- Társas és baráti kapcsolatok kialakulásának elősegítése, a meglévők ápolása.
- A humor, a felszabadult nevetés lehetőségeinek megadása.
- A helyes konfliktus kezelési és megoldási stratégiák megismertetése.
- A differenciált képességfejlesztés alkalmával megteremteni az érzelmi intelligencia fejlődésének lehetőségeit (mesék, zene, kézműveskedés, külső világ tevékeny megismerése...stb.).
- Hagyományörzés, ünnepek, megemlékezések méltóképpen való megszervezése, érzelmi-esztétikai élménynyújtás.
- Kirándulások, programok alkalmával közösségi élmények megélésnek biztosítása.
- A családokkal jó kapcsolat és együttműködés biztosítása.
- A gyermek pszichés veszélyeztetettségének felismerése, szükség esetén segítségnyújtás (fogadóóra, családlátogatás, külső szakember bevonása).

Várható eredmények:

- Egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, boldog gyermeki személyiség kibontakozása: az életkornak megfelelő reális önismerettel, önértékeléssel rendelkező, tisztelettudó, udvarias, elfogadó, toleráns, empatikus, segítőkész, jó kommunikációs és kooperációs képességű...stb.
- Lelki veszélyeztetettség esetén a probléma megoldása, a gyermek lelki rehabilitációja.

KÖRNYEZETVÉDELEM

Az életünk minőségét, valamint egészségünket alapvetően befolyásolja és meghatározza a bennünket körülölelő természeti és társadalmi környezet minősége, állapota. A környezetben visszafordíthatatlan, legtöbb esetben kedvezőtlen változások indultak el. Ezért is kiemelt jelentőségű a környezetvédelem, környezettudatos magatartásformálás kialakítása az óvodában.

Cél:

- Válgjon természetes igénnyé a gyermekekben környezet védelme.
- Környezettudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása.

- A gyermekek életkoruknak megfelelően minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti környezetből.
- A környezeti kultúra és gondolkodás, természetszeretet kialakítása.
- Az emberek és az állatok közötti kapcsolat és kölcsönhatás megismertetése, az állatokhoz fűződő pozitív érzelmi viszonyulásuk alakítása.
- Növények iránti felelősség erősítése a mindennapi gondozás során.
- Figyelem felhívása a természet értékeire, szépségeire, a gyerekek érzékenyítése a környezeti problémákra.

Feladat:

- A gyermekek megismerési vágyának felkeltése, fenntartása.
- Helyes viselkedési, magatartási szabályok kialakítása, gyakorlása a természetben.
- A gyermekek tapasztalataira építve új ismeretek nyújtása, meglévők elmélyítése.
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- A családi és tárgyi kultúra értékeinek, és a néphagyományok szem előtt tartása.
- A pedagógusok közösségében olyan értékrend kialakítása, mely az elődök értékteremtő és természetmegőrző munkáját helyezi előtérbe.
- Szelektív hulladékgyűjtés a csoportokban, újrahasznosítás.

Várható eredmények:

- Testi képességek: erőnlét, nagymozgások, mozgáskoordináció, szem-kéz koordináció fejlődése.
- Értelmi képességek: fogalomismeret bővülése, ok-okozati összefüggések felismerése, megfogalmazása, emlékezet fejlődése a tapasztalatok felidézésével.
- Verbális képességek: aktív és passzív szókincs fejlődése, kifejezőkészség, mondatalkotási készség alakulása.
- Szociális képességek: környezetvédő szokások kialakulása, természetszerető-természetvédő magatartás kialakulása.